

SPIS TREŚCI:

I. WPROWADZENIE.....	5
1. Podstawowe informacje. Tryb opracowania.....	5
2. Powiązania polityki przestrzennej samorządu terytorialnego z polityką przestrzenną województwa.....	6
3. Podstawa opracowania studium.....	6
II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	8
1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu	8
1.1. Podstawowe informacje o gminie	8
1.2. Dotychczasowe zagospodarowanie terenu	9
1.3. Uzbrojenie terenów	9
2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	10
3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	11
3.1. Położenie fizyczno-geograficzne	11
3.2. Rzeźba terenu.....	11
3.3. Budowa geologiczna.....	11
3.4. Warunki hydrograficzne	12
3.5. Wody powierzchniowe	13
3.6. Wody podziemne	13
3.7. Warunki klimatu lokalnego	14
3.8. Gleby.....	15
3.9. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	15
3.10. Leśna przestrzeń produkcyjna	16
3.11. Środowisko przyrodnicze	17
3.12. Obszary i obiekty chronione	17
3.12.1. Pomniki przyrody.....	17
3.12.2. Rezerwat przyrody	18
3.12.3. Obszar chronionego krajobrazu	18
3.13. Zagrożenia, zanieczyszczenia i degradacja środowiska	18
3.13.1. Degradacja gleb	18
3.13.2. Zanieczyszczenia wód	19
3.13.3. Degradacja i ochrona atmosfery	20
3.13.4. Ochrona przed hałasem	21
3.13.5. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	21
4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	22
4.1. Rys historyczny.....	22
4.2. Środowisko kulturowe	24
4.3. Obiekty objęte ochroną.....	24
5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia	26
5.1. Struktura ludności	26
5.2. Opieka medyczna i socjalna	27
5.3. Oświata i wychowanie.....	27
5.4. Kultura i sztuka	28
5.5. Organizacje pozarządowe	28
5.6. Administracja i finanse	29
5.8. Turystyka i rekreacja.....	29
6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	30
6.1. Zagrożenie powodziowe	30
6.2. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych	31
6.3. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego	31
7. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju Gminy Galewice	31
8. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.....	32
9. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	32
10. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych..	32

11. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych	32
11.1. Udokumentowane złoża kopalin	32
11.2. Udokumentowane zasoby wód podziemnych.....	33
12. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	33
13. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	33
13.1. Komunikacja	34
13.2. Zaopatrzenie w wodę.....	36
13.3. Odprowadzanie ścieków	37
13.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	37
13.5. Zaopatrzenie w ciepło	37
13.6. Zaopatrzenie w gaz.....	37
13.7. Telekomunikacja	37
13.8. Gospodarka odpadami.....	37
14. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych ..	37
III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	39
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	39
1.1. Wytyczne określania w planach miejscowych zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian.	39
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy.....	43
2.1. Minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne.....	43
2.2. Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy	43
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk. Wytyczne określania zasad ochrony w planach miejscowych	44
3.1. Ochrona środowiska.....	44
3.2. Ochrona przyrody.....	48
3.2.1. Obszar NATURA 2000.....	48
3.2.2. Obszar chronionego krajobrazu	48
3.2.3. Rezerwat przyrody	49
3.2.4. Pomniki przyrody.....	49
3.2.5. Użytki ekologiczne.....	49
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Wytyczne określania w planach miejscowych zasad wynikających z potrzeb ochrony zabytków i parków kulturowych.....	50
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. Wytyczne określania w planach miejscowych wykorzystania i rozwijania potencjału już istniejących systemów oraz koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych	52
5.1. Komunikacja	52
5.1.1. Drogi powiatowe.....	52
5.1.2. Drogi gminne	52
5.1.3. Ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne	53
5.2. Infrastruktura techniczna.....	53
5.2.1. Wodociągi.....	54
5.2.2. Kanalizacja	54
5.2.3. Gaz	54
5.2.4. Zaopatrzenie w ciepło	54
5.2.5. Elektroenergetyka	55
5.2.6. Telekomunikacja	55
6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym ...	55
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1	55
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² oraz obszary przestrzeni publicznej.....	56
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	56

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	56
10.1. Obszary, w których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	57
10.2. Tereny rolne.....	57
10.3. Tereny trwałych użytków zielonych.....	58
10.4. Tereny leśne i przeznaczone do zalesienia.....	59
11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.....	59
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.....	60
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.).....	60
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.....	60
15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.....	60
16. Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.....	60
IV. WPŁYW UWARUNKOWAŃ, O KTÓRYCH MOWA w art. 10 ust. 1 USTAWY, NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY, O KTÓRYCH MOWA w art. 10 ust. 2 USTAWY.....	61
V. POLITYKA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA.....	62
VI. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM.....	63
VII. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM.....	63
VIII. OBJAŚNIENIE ZMIAN W NOWYM OPRACOWANIU W STOSUNKU DO POPRZEDNIEJ EDYCJI STUDIUM.....	65

I. WPROWADZENIE

1. Podstawowe informacje. Tryb opracowania

Studium jest narzędziem kształtowania polityki przestrzennej Samorządu. Jest ono wyrazem jego poglądów i postanowień związanych z rozwojem gminy. Głównym zadaniem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy wpisanej w politykę przestrzenną państwa oraz ogólnych kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy. Studium ma za zadanie także sformułowanie lokalnych uwarunkowań, celów i programów rozwoju, dzięki czemu staje się ono dokumentem wytyczającym ogólną politykę przestrzenną gminy, a jednocześnie posiadać będzie charakter wytycznych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Określona w studium polityka przestrzenna jest zgodna z zasadami ustanowionymi przepisami prawa i uwzględnia w zagospodarowaniu gminy:

- dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu,
- stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony,
- walory krajobrazowe, stan środowiska przyrodniczego oraz wymagania jego ochrony,
- warunki i jakość życia, ochrona zdrowia oraz bezpieczeństwa ludności i mienia,
- potrzeby i możliwości rozwoju gminy,
- stan prawny gruntów,
- występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie odrębnych przepisów,
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagania dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury,
- walory ekonomiczne przestrzeni i prawo własności,
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium uchwała Rada Gminy. Nie jest ono aktem prawa miejscowego, ale zawarte w nim i uchwalone przez Radę Gminy zasady polityki przestrzennej winny być wiążące dla Wójta i wszystkich jednostek organizacyjnych działających na terenie gminy. Jest to więc ważny akt władczy, w którym Rada Gminy bezpośrednio wpływa na działania całego swojego aparatu wykonawczego.

Gmina Galewice dysponuje obowiązującym „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Galewice*” przyjętym uchwałą Rady Gminy Galewice Nr XXIV/139/01 z dnia 5 października 2001 r.

W miarę upływu czasu materiał ten wymagał uzupełnienia, wzbogacenia i uszczegółowienia o aktualną sytuację i ewoluujące potrzeby gminy, ponadto ze względu na obowiązujące przepisy dotyczące planowania i zagospodarowania przestrzennego zmiana studium jest uzasadniona. Z wejściem w życie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717, z późn. zm.) zmienił się zakres, problematyka i tryb sporządzania studium

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Z nowych, obowiązkowych do uwzględnienia elementów studium, należy wyszczególnić i ustalić zasady ochrony dóbr kultury współczesnej, określić obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu gminnym i ponadlokalnym, obszary przestrzeni publicznej, określić obszary, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych, określić obszary, dla których gmina zamierza sporządzić plan miejscowy, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wyszczególnić obszary występowania złóż surowców mineralnych, obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych, granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych oraz inne obszary problemowe w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Rada Gminy Galewice podjęła uchwałę Nr XV/82/08 z dnia 22 lutego 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Galewice.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717, z późn. zm.) sporządzającym studium jest Wójt Gminy. Studium, jako dokument, przyjmowane jest uchwałą Rady Gminy i podlega nadzorowi wojewody co do zgodności z prawem.

Studium zawiera:

- tekst,
- planszę „Uwarunkowania” w skali 1 : 10 000 oraz
- planszę „Kierunki zagospodarowania, polityka funkcjonalno-przestrzenna” w skali 1 : 10 000.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego powstało w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717, z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 125, poz. 1309),
- przepisy odrębne.

2. Powiązania polityki przestrzennej samorządu terytorialnego z polityką przestrzenną województwa

Wójt Gminy Galewice sporządzając studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ma obowiązek uwzględnienia ustaleń strategii rozwoju województwa zawartych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa (art. 11 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Wójt przedkłada studium do zaopiniowania i uzgodnienia. Szczególnie istotne jest, aby w studium zostały uwzględnione zamierzenia w zakresie ponadlokalnych inwestycji komunalnych i rządowych związanych z zagospodarowaniem terenów.

3. Podstawa opracowania studium

Podstawą prawną przystąpienia do opracowania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Galewice” jest art. 9 ustawy o

planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Uchwała Rady Gminy Galewice Nr XV/82/08 z dnia 22 lutego 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Galewice.

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

1.1. Podstawowe informacje o gminie

Gmina Galewice położona jest w południowo – zachodniej części województwa łódzkiego. Jest drugą, co do wielkości gminą powiatu wieruszowskiego. Graniczy z następującymi gminami:

- od północy – Czajków i Grabów nad Prosną (obie gminy położone są w województwie wielkopolskim, powiat ostrzeszowski),
- od wschodu – Klonowa (powiat sieradzki), Lututów,
- od południowego-wschodu – Sokolniki,
- od południowego-zachodu – Wieruszów,
- od zachodu – Doruchów (województwo wielkopolskie, powiat ostrzeszowski).

Siedzibą gminy jest wieś Galewice zlokalizowana w bliskiej odległości od następujących miejskich i regionalnych ośrodków:

- od Wieruszowa – 11 km,
- od Wielunia – 27 km,
- od Kalisza – 52 km,

- od Ostrowa Wlkp. – 34 km,
- od Sieradza – 53 km.

Pierwsza wzmianka o Galewicach pochodzi z 1458 roku. Według danych z 1633-1635 Galewice leżą na drugim, co do wielkości i ważności trakcie łączącym dwie metropolie średniowieczne: Ostrzeszów i Wieluń. W trakcie drugiej wojny światowej, w okolicach wsi gminnej, hitlerowcy stworzyli polski rezerwat, do którego przesiedlali ludność polską. Istniał tu również żydowski obóz pracy.

Gmina Galewice jest typową gminą wiejską i stanowi rodzaj pomostu pomiędzy Wyżyną Wieluńską a Wzgórzami Ostrzeszowskimi. Powierzchnia gminy wynosi 13 579 ha a liczba ludności kształtuje się w okolicach 6200 mieszkańców .

W skład gminy wchodzi 22 miejscowości sołeckie: Biadaszki, Brzózki, Dąbie, Foluszczyki, Galewice, Galewice A, Gąszcze, Jeziorna, Kaski, Kaźmirów, Kolonia Osiek, Kużaj, Niwiska, Osiek, Osowa, Ostrówek, Pędziwiatry, Przybyłów, Rybka Lututowska, Spóle, Węglewice, Żelazo.

1.2. Dotychczasowe zagospodarowanie terenu

Dominującą funkcją na terenie Gminy Galewice jest produkcja rolnicza. Jest to związane z dużym udziałem użytków rolnych w stosunku do powierzchni gminy. Rolniczy charakter gminy nie oznacza, że na jej terenie nie rozwija się przemysł. W ewidencji działalności gospodarczej zarejestrowane jest kilkaset podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie:

- usługi transportowe,
- przemysł drzewny i produkcja mebli,
- usługi budowlane,
- handel.

Ze względu na rolniczy charakter na terenie gminy dominuje zabudowa zagrodowa uzupełniana miejscowo zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Zabudowania skupione są głównie wzdłuż dróg w postaci zwartych pasm. Siedliska rozmieszczone w otwartej przestrzeni występują nielicznie, głównie w północnej części gminy. Taki sposób zagospodarowania warunkowany jest istniejącym podziałem działek oraz siecią drogową.

Lasy stanowią 40% ogólnej powierzchni gminy. Jest tu niespotykana w okolicach lesistość. Wszystkie lasy na terenie gminy należą do lasów ochronnych. Lasy w północnej części gminy oraz grunty rolne na skraju lasu w rejonie okolicy wsi Foluszczyki uznane są za ostoje zwierzyny. Warunki środowiskowe sprzyjają gnieźdzeniu się chronionych gatunków ptaków wodno-błotnych. Na terenie gminy znajdują się trzy parki podworskie i wiejskie, które figurują w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Są one położone w Galewicach, Węglewiczach i Dąbiu.

Istniejące zagospodarowanie i przeznaczenie nowych terenów zostało określone częściową zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Galewice we wsiach: Galewice, Biadaszki, Kolonia Osiek, Żelazo przyjętą przez Radę Gminy w Galewicach uchwałą Nr IX/42/03 z dnia 30 czerwca 2003 r. Część planu położonego w miejscowości Żelazo została uchylona przez Sąd Administracyjny.

1.3. Uzbrojenie terenów

Sieć drogowa gminy składa się z dróg publicznych: powiatowych i gminnych, które uzupełniają drogi wewnętrzne stanowiące obsługę terenów zabudowy wiejskiej i dojazdy do pól.

Źródłem zaopatrzenia w wodę są wody podziemne, występujące w utworach trzeciorzędowo-jurajskich i czwartorzędowych, pobierane przez ujęcia zlokalizowane w Galewicach, Osieku, Ostrówku, Niwiskach, Biadaszkach i Węglewicach.

Rozwój sieci kanalizacyjnej nie nadąża za dynamicznym rozwojem sieci wodociągowej. Tereny obsługiwane przez zorganizowany system sieci kanalizacyjnej stanowią niewielki odsetek wszystkich terenów zurbanizowanych.

Zasilanie odbiorców w energię elektryczną realizowane jest poprzez sieci średnich napięć, stacje transformatorowe 15/0,4 kV oraz sieć niskiego napięcia. Stan techniczny sieci wymaga modernizacji polegającej na wymianie słupów oraz modernizacji stacji transformatorowych.

Na terenie gminy nie funkcjonuje składowisko odpadów.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Obecne układy rozłogów pól są dziś żywym dowodem wielowiekowych procesów związanych z podziałem ziemi i charakterem prowadzonej na niej gospodarki rolnej. Zdecydowanie przeważa układ pasmowy z niewielkim udziałem typu blokowo-pasmowego.

Częstym zjawiskiem jest lokalizowanie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w sąsiedztwie zabudowy zagrodowej. Wraz ze zmieniającą się strukturą zatrudnienia w gminie, stopniowo zmniejsza się liczba osób zatrudnionych w rolnictwie, a co za tym idzie powierzchnia gruntów rolnych użytkowanych rolniczo. Ponadto w ostatnich latach zaznaczył się wyraźny wzrost zainteresowania nieruchomościami przeznaczonymi pod zabudowę przez osoby zamieszkujące większe ośrodki miejskie. Utworzenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i usługową pozwoli zaspokoić rosnące zapotrzebowanie. Głównym celem przy wyznaczaniu terenów nowej zabudowy powinno być racjonalne wykorzystanie przestrzeni. Rozwój powinien się ściśle wiązać z potencjałem demograficznym gminy i przebiegać etapowo. W pierwszej kolejności należy dążyć do uzupełniania i uporządkowania struktury istniejącej zabudowy, a dopiero po odpowiednim wypełnieniu tej przestrzeni przystępować do zagospodarowania terenów niezainwestowanych. Przyjęte rozwiązania powinny zapewniać ochronę ładu przestrzennego, zachować harmonię przestrzenną oraz odpowiednią skalę i proporcje zabudowy. Nie można zapominać o wyposażeniu nowych obszarów w niezbędną infrastrukturę techniczną podnoszącą jakość życia mieszkańców.

Wyraźnie wyodrębnionym przestrzennie elementem są lasy. Główne kompleksy położone w północnej, środkowej i wschodniej części gminy pełnią rolę zarówno produkcyjną, jak i ekologiczną. Pozytywny wpływ lasu na środowisko przejawia się przede wszystkim w kształtowaniu i ochronie gleb i powietrza, stabilizującym oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze, czyli wpływem na obieg wody, opady, wiatry, temperaturę, mikroklimat, erozję gleb. Równie istotne jest oddziaływanie na jakość naszego życia (jakość powietrza, czystość wód powierzchniowych, wypoczynek, turystykę, wartości estetyczne, krajobrazowe, kulturalne).

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

3.1. Położenie fizyczno-geograficzne

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski Kondrackiego gmina Galewice znajduje się w obrębie Nizin Wielkopolsko-Śląskich, w makroregionie Niziny Południowowielkopolskiej w mezoregionie Kotlina Grabowska.

Kotlina Grabowska jest to nieckowate obniżenie pomiędzy Wzgórzami Ostrzeszowskimi na zachodzie, Wysoczyzną Złoczewską na wschodzie i Wysoczyzną Wieruszowską na południu. Osią tego obniżenia jest dolina Proсны. Dno kotliny wyściełają piaski lodowcowo-rzeczne i rzeczne, na których występują wydmy.

3.2. Rzeźba terenu

Gmina Galewice leży na zdenudowanej równinie morenowej ze zlodowacenia odrzańskiego. W morfologii ziemi Galewickiej wydzielono dwie jednostki:

- terasę pleistoceną, wydmową erozyjno-akumulacyjną, w jej obrębie znajduje się 90% obszaru całej gminy. Jest to rozległa płaska forma wzniesienia 145-165 m n.p.m., a spadku poniżej 2%, lokalnie 8%. W obrębie terasy występują liczne pola wydymowe osiągające wysokość od 10 do 15 m, stanowiące atrakcyjne urozmaicenie krajobrazu. Wydmy są w całości zalesione, towarzyszą im rozległe, nieregularne, płytkie niecki podmokłe, bądź też z zarastającymi płytkimi jeziorami,
- terasę holoceną, zalewową rzeki Proсны, płaską o szerokości 10-100 m, położoną w poziomie 135-145 m n.p.m. W obrębie niej znajdują się liczne starorzecza, z występującymi w ich obszarze i zarastającymi jeziorami, bądź stałymi podmokłościami. Terasa ta jest ograniczona od wydymowej wyraźną krawędzią morfologiczną o wysokości kilku metrów. Cały rejon leży w dorzeczu rzeki Proсны.

3.3. Budowa geologiczna

W budowie geologicznej obszaru gminy można wyróżnić następujące utwory:

Jura

Osady jurajskie wykształcone są w postaci piasków, piaskowców, piaskowców słabo zwięzłych i iłów. Miąższość utworów jurajskich nie została stwierdzona dogłębnymi otworami, ale wynosić może do kilkuset metrów. Strop kształtuje się różnie w różnych częściach gminy i występuje na głębokości od ok. 90,0 m do ok. 105,0 m ppt.

Trzeciorzęd

Utwory trzeciorzędowe zalegają zwartą pokrywą i wykształcone są w postaci pyłów, iłów i piasków z licznymi wkładkami węgla brunatnego. Miąższość utworów trzeciorzędowych waha się od ok. 30,0 m do ok. 70,0 m. Strop trzeciorzędu występuje na głębokości od ok. 20,0 m (rejon Ostrówka Węgiewskiego) do ok. 60,0 m (okolice Osieka).

Czwartorzęd

Osady czwartorzędowe reprezentowane są generalnie przez utwory akumulacji wodnej, jak piaski, żwiry, ily zastoiskowe, mułki, jak i osady glacialne i

fluwioglacjalne takie jak gliny, gliny piaszczyste, piaski, żwirki i pospółki. Zmienność wykształcenia litologicznego osadów czwartorzędowych w tym rejonie jest znaczna. Znaczne jest również zróżnicowanie pod względem zawodnienia tych utworów oraz ich miąższości (od ok. 20,0 do ok. 60,0 m).

3.4. Warunki hydrograficzne

Gmina Galewice w całości znajduje się w dorzeczu Proсны, w tym część środkowa gminy w zlewni Strugi Węglewskiej, a pozostały obszar w bezpośrednich zlewniach cząstkowych Proсны. Proсны - rzeka o długości 217 km to lewy dopływ Warty. Wypływa koło wsi Wołęcín w woj. śląskim, a wpływa do Warty niedaleko Rudy Komorskiej. Poniżej Wieruszowa Proсны wkracza na teren Kotliny Grabowskiej i płynie nią aż do ujścia Ołoboku.

Charakterystykę hydrologiczną Proсны opracowano w oparciu o notowania prowadzone w posterunku wodowskazowym IMGW zlokalizowanym w Mirkowie. Proсны charakteryzuje się śnieżno - deszczowym reżimem zasilania. Maksimum zasilania, związane z roztopami, występuje najczęściej w lutym lub marcu. Po osiągnięciu maksimum przepływy i stany wody w rzece szybko opadają i przeważnie na początku czerwca wkraczają w strefę stanów i przepływów niżówkowych. Niżówki letnie są dość stabilne i utrzymują się na ogół do końca roku hydrologicznego. Krótkotrwałe, zdarzające się w tym czasie wezbrania, są wezbraniem pochodzenia opadowego. Ich zasięg jest najczęściej ograniczony do niewielkich obszarów. Pojawiające się niekiedy w okresie zimowym niżówki związane są z długookresowym występowaniem ujemnych temperatur powietrza. Niżówki te mogą być głębokie i długotrwałe. Generalnie niżówki trwają ponad połowę roku, a w połączeniu ze stanami średnimi dotyczą blisko 90% roku. W czasie półrocza letniego przepływy średnie są w badanych przekrojach wodowskazowych w porównaniu z półroczem zimowym znacznie niższe. Przeciętne przepływy półrocza letniego stanowią w Mirkowie - 52,9% średnich - notowanych w półroczu zimowym. W czasie przejścia największych fal wezbraniowych, notowanych na Prośnie, odpływ wynosi około 50% odpływu całorocznego, a w okresie wezbrań przeciętnych 20-30% odpływu rocznego. Średnia prędkość przesuwania się fali powodziowej na Prośnie, między Mirkowem a Piwonicami, wynosi 28 km na dobę. Szybkie zmniejszanie się przepływów po okresach wezbraniowych, przy ogólnie niskich sumach opadów rocznych, jest następstwem małej zasobności warstw wodonośnych, a ponadto dużej gęstości sieci rzecznej uniemożliwiającej gromadzenie większych zasobów w okresach nadwyżkowych. Potwierdzeniem słabej zdolności retencyjnej badanego terenu są niskie wartości (3,8-4,7 l/km) średnich odpływów jednostkowych, należące do najniższych w Polsce. Sama Proсны zaliczona została przez Choińskiego do rzek o przepływach najbardziej wyrównanych w Polsce. Prawdopodobieństwo wystąpienia na niej przepływów ekstremalnych, wyznaczonych dla wodowskazu w Mirkowie, wynosi raz na 182 lata. Natomiast przepływ minimalny wystąpić może raz na 16,7 lat. W warunkach przeciętnych, w wyznaczonym dla Proсны w Mirkowie przepływie średnim największy udział ma dopływ wód gruntowych, dopływ z obniżzeń, dopływ podpowierzchniowy i na końcu spływ powierzchniowy. Część dorzecza Proсны pozostająca w zasięgu gminy Galewice należy do obszaru znacznych niedoborów wód opadowych. Sumy średnich opadów rocznych na tym terenie mieszczą się w granicach 550 - 600 mm, przy czym zimą spada 200 - 250 mm, a latem 350 - 400 mm (1951-1970). Jednakże według notowań ze stacji opadowych: Wieruszów, Kraszewice (1961 - 1970) i Kalisz (1961 - 1990), opady na tym terenie najczęściej są niższe i wynoszą odpowiednio 562 mm, 545 mm i 508 mm. Przy niskich opadach rocznych w Kaliszu, od 402 do 647 mm, i wysokich wartościach parowania

potencjalnego od 566 do 667 mm deficyty wodne przy parowaniu rzeczywistym z gruntu sięgającym od 363 do 526 mm wynoszą od 63 do 248 mm. Maksymalne deficyty wodne występują w miesiącach letnich. Przy tak znacznych deficytach wodnych, w których niedobory wody w glebach i gruntach gliniastych wynoszą około 110 mm, a w gruntach piaszczystych 140 mm, zasilanie wód podziemnych i odpływu rzecznoego może odbywać się tylko w okresie, nadwyżek wodnych występujących głównie w okresach roztopów wiosennych. W pozostałych sezonach roku hydrologicznego zasilanie wód podziemnych praktycznie na obszarze opracowania nie zachodzi. Warunki optymalne dla rozwoju roślin występują w tej sytuacji tylko w miesiącach wiosennych. W miesiącach letnich, poczynając od czerwca, zapotrzebowanie wodne roślin pokrywane jest głównie przez bardzo nieregularne opady atmosferyczne.

Jedynym większym dopływem Proсны, o długości 30,3 km na terenie gminy Galewice jest Struga Węglewska (prawobrzeżny dopływ). Źródła jej znajdują się na terenie powiatu sieradzkiego, na południe od wsi Rososz, na wysokości 181 m n.p.m. Uchodzi do Proсны poniżej Węglewic na poziomie 138,0 m n.p.m. Średni spadek podłużny wynosi 1,4‰, a w odcinku źródłowym 6,0‰. Zlewnia zajmuje powierzchnię 170,8 km². Lesistość jej wynosi 32,2%, jest to jeden z wyższych wskaźników w dorzeczu Proсны. Informacje o warunkach hydrologicznych Strugi, ze względu na brak stałych posterunków obserwacyjnych, są informacjami bardzo ogólnymi. Jeśli uwzględni się wyniki badań regionalnych Strugę Węglewską można zaliczyć do cieków charakteryzujących się na ogół małą zmiennością stanów i przepływów.

3.5. Wody powierzchniowe

Na terenie gminy istnieją niekorzystne warunki wodne – występuje deficyt wody i nasila się zjawisko stepowienia gleby. Głównym ciekim wodnym na terenie gminy jest rzeka Proсна oraz mniejsze stanowiące jej dopływy to:

- Struga Węglewska,
- Struga Grądy,
- Struga Kraszewicka,
- Struga Zamość.

Cały obszar zaliczany jest do zlewni rzeki Warty. Szczególnej ochrony, uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej oraz odpowiedniego zagospodarowania terenu celem zwiększenia retencji wód i spowolnienia odpływu, wymaga zlewnia górnej i środkowej Proсны, tj. m.in. obszar gminy Galewice.

3.6. Wody podziemne

W części dorzecza Proсны, od Siemianic do Kalisza, wśród utworów wodonośnych najważniejszą pozycję zajmują kolejne piętra: czwartorzędowe, trzeciorzędowe i jurajskie.

Wody piętra czwartorzędowego występują w dwóch poziomach: gruntowym i międzymorenowym.

Poziom wód gruntowych - występuje przede wszystkim w piaskach i żwirach rzecznych holocenu, interglacjału emskiego i zlodowacenia północnopolskiego. Największe zbiorniki wód tego poziomu związane są tu z doliną rzeki Proсны. Cechą charakterystyczną poziomu gruntowego jest znaczna zmienność miąższości, parametrów filtracyjnych i warunków zasilania. Ze względu na brak lub słabą izolację od powierzchni zasilanie odbywa się głównie przez infiltrację wód opadowych. Lokalnie możliwe jest zasilanie pochodzące z drenażu poziomów głębiej zalegających i z wód powierzchniowych. Ostatni rodzaj zasilania ma najczęściej

miejsce w sąsiedztwie brzegowych ujęć infiltracyjnych. Dobra przepuszczalność utworów powierzchniowych, zapewniająca szybki dopływ wód opadowych, jest poważnym zagrożeniem dla wód poziomu gruntowego. Zagrożenie to jest związane z pionowym przenikaniem zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego. Tempo tego przenikania oceniane jest na okres sięgający 5 lat w dolinie Proсны i jej dopływów oraz 5-25 lat w obszarach rozszerzeń pradolinnych.

Poziom międzymorenowy związany jest z utworami wodno – lodowcowymi rozdzielającymi gliny morenowe zlodowacenia południowopolskiego i środkowopolskiego. Miąższość osadów wodonośnych tego poziomu jest bardzo zmienna, a występujące w nim wody są najczęściej wodami naporowymi. Zasilanie poziomu międzymorenowego odbywa się poprzez kompleksy słabo-przepuszczalnych glin lub na obszarach dolinnych w rejonie wyższych teras z poziomu gruntowego. Strefami drenażu tego poziomu są tu rejonny niskich teras dolinnych rzeki Proсны i jej dopływu - Strugi Węglewskiej. Poziom międzymorenowy może kontaktować się miejscami (w południowo - wschodniej części gminy) z wodami piętra trzeciorzędowego. Odporność poziomu międzymorenowego na zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego jest znacznie wyższa niż poziomu gruntowego. Utrudniające infiltrację pionową warstwy osadów gliniastych powodują, że czas pionowego przemieszczania się zanieczyszczeń do tego poziomu sięga 25 lat i więcej. Poziom ten ujmowany jest do eksploatacji w miejscowościach Niwiska, Biadaszki i Węglewice.

Czwartorzędowa warstwa wodonośna wykształcona w postaci piasków drobno- i średnioziarnistych. Występuje na głębokości ok. 2,0-2,5 m. Jej miąższość wynosi do 20,0 m. Ustalone zwierciadło wody występuje na głębokości ok. 4,0 – 6,5 m.

Wody trzeciorzędowe związane są z utworami piaszczystymi – piasek drobny, piasek drobny z wkładkami piaskowca drobnoziarnistego oraz piaskowca średnioziarnistego średniozwięzłego. Występują od głębokości ok. 80,0 m a ich miąższość wynosi ok. 15,0 m.

Jurajski poziom wodonośny wykształcony jest w postaci piaskowców drobnoziarnistych, słabozwięzłych. Warstwa wodonośna występuje na głębokości ok. 105,0 m. Ustalone zwierciadło wody wystąpiło na głębokości ok. 0,5 – ok. 7,0 m ppt. Poziom ten wraz z poziomem trzeciorzędowym tworzą wspólne piętro wodonośne.

3.7. Warunki klimatu lokalnego

Położenie gminy w środkowej części Polski oraz charakter rzeźby terenu sprawiają, że lokalne warunki klimatyczne są zróżnicowane głównie w zakresie stosunków wilgotnościowych. Ukształtowanie terenu ułatwia napływanie nad jej obszar różnych mas powietrza.

Klimat podobnie jak całej Polski jest przejściowy, kontynentalno – morski, kształtowany jest przez masy powietrza napływające z Oceanu Atlantyckiego lub wschodniej Azji i Europy. Gmina Galewice leży w obszarze klimatu łódzkiego. Wyznacznikiem warunków klimatycznych jest topografia terenu i położenie obszaru w strefie mas powietrza polarno-morskiego i polarno-kontynentalnego. Opady atmosferyczne średnio wahają się od 500 – 600 mm. Średnia temperatura roczna wynosi ok. 7,5°C. Najchłodniejszym miesiącem jest luty, średnia poniżej -3°C, najcieplejszym lipiec - średnia ok. 18°C. Dni z pokrywą śnieżną około 70 – od przełomu listopada i grudnia do połowy marca. Okres wegetacyjny wynosi ok. 210-220 dni. Na terenie gminy rozkład opadów atmosferycznych cechuje się rozkładem sezonowym. Suma roczna opadów atmosferycznych kształtuje się na poziomie ok. 550 mm. Średnia roczna wilgotność powietrza na terenie gminy wynosi 81 %. Dolina Proсны cechuje się niekorzystnymi warunkami klimatu w zakresie stosunków

termicznie – wilgotnościowych. Obszary leśne posiadają szczególne warunki klimatyczne, charakteryzujące się dużą zaciszą, mniejszymi amplitudami temperatur, większym zacienieniem.

3.8. Gleby

Małe zróżnicowanie rzeźby, litologii, budowy profilu, uwilgotnienia, stopnia kultury, powodują, że gleby gminy Galewice odznaczają się zblizoną przydatnością rolniczą. Teren gminy wyróżnia się małym udziałem gruntów ornych i stosunkowo dużym odsetkiem powierzchni leśnych. Wobec usytuowania gminy na rozległej równinie tarasowej, zdecydowanie przeważają słabe gleby brunatne i bielcowe utworzone z piasków luźnych całkowitych lub słabo gliniastych, lokalnie podścielonych piaskami luźnymi. Gleby te są w przewadze trwale za suche, przewiewne i przepuszczalne, bardzo mało urodzajne. Dominują niskie klasy bonitacyjne - kl.V i VI, zaliczane do kompleksów żytnich: słabego i bardzo słabego, tj. żytnio-lubinowego. Tylko w południowo-zachodniej części gminy, w rejonie wsi Galewice, Niwiska, Osiek zajmują gleby wyższych klas bonitacyjnych, głównie kl. III i IV. Są to przeważnie gleby brunatne lub bielcowe utworzone z glin lekko spłaszczonych lub piasków słabogliniastych na glinie, zaliczane do kompleksów żytnich: dobrego i bardzo dobrego, częściej jednak bardzo lekkie i lekkie mady kompleksu żytniego słabego. O wiele większe powierzchnie zajmują gleby hydrogeniczne, kl. V i VI,- murszaste lekkie na piaskach, o wadliwych stosunkach wodnych (okresowo zbyt mokre). Zaliczane do kompleksu zbożowo-pastewnego słabego, gleby te koncentrują się głównie w dolinie Proсны (mady średniopyłowe) i Strugi Węglewskiej (mady lekkie napiaskowe). Nadmierne uwilgotnienie zwłaszcza na wiosnę powoduje wymakanie upraw zbożowych i opóźnia sadzenie okopowych. Zabiegi melioracyjne niewiele tu pomogą, mogą natomiast spowodować trwałe przesuszenie gleb. Dna dolin i większych obniżen terenowych wypełniają użytki zielone, niemal wyłącznie słabe i bardzo słabe, utworzone na madach, murszach, czarnych ziemiach, glebach mułowo - torfowych i torfach podścielonych piaskiem.

3.9. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Na obszarze gminy Galewice przeważają obszary rolnicze, w związku z tym przeważa produkcja rolnicza. W ogólnej powierzchni wynoszącej 13.579 ha - użytki rolne zajmują ok.50% powierzchni ogólnej. Wśród gruntów rolnych przeważają gleby słabe, klas bonitacyjnych V i VI. W gminie funkcjonuje ponad 1200 gospodarstw rolnych znajdujących się w rękach indywidualnych rolników.

Klasyfikacja gruntów ornych i użytków zielonych		
Klasa użytków rolnych	Powierzchnia (ha)	Udział procentowy
II	2	0,10
III	86	1,20
IV	973	13,50
V	2812	38,90
VI	3010	41,70
VIz	335	4,60
Razem	7218	100,00

Dominują gospodarstwa o areale do 5 ha – co stanowi ponad 50% ogólnej liczby gospodarstw rolnych. Gospodarstwa o areale powyżej 10 ha stanowią tylko ok.

8,5%. Średnia wielkość gospodarstw na terenie gminy wynosi 5,6 ha i jest to areał zbyt mały do uzyskiwania opłacalnej produkcji. Sytuację pogarszają słabe klasy bonitacyjne ziemi. Głównie uprawia się żyto i mieszanki zbożowe o niskich wymaganiach glebowych oraz ziemniaki. W zakresie hodowli dominuje trzoda chlewna.

Podział rolniczej przestrzeni produkcyjnej według kompleksów glebowo-rolniczych		
Kompleks glebowo-rolniczy	Powierzchnia (ha)	Udział procentowy
grunty orne		
pszenny dobry	105	2,00
żytni bardzo dobry	94	1,8
żytni dobry	470	8,90
żytni słaby	1004	18,90
żytni bardzo słaby	2771	52,30
zbożowo-pastewny mocny	17	0,33
zbożowo-pastewny słaby	835	15,80
Razem	5296	100,00
użytki zielone		
użytki zielone średnie	827	43,00
użytki zielone słabe i bardzo słabe	1095	57,00
Razem	1922	100,00

Według waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej IUNiG (1979) ogólny wskaźnik jej jakości w gminie wynosi 47,2, przy średniej krajowej 65,5 (w skali 100-punktowej). Gmina została zaliczona do regionu rolniczego - grabowskiego związanego przestrzennie z Kotliną Grabowską.

3.10. Leśna przestrzeń produkcyjna

Lasy w gminie Galewice zajmują ok. 45% powierzchni gminy. Gospodarka leśna prowadzona jest przez nadleśnictwo Przedborów, obręb Węglewice. Głównym, praktycznie jedynym gatunkiem lasotwórczym jest sosna z niewielką domieszką brzozy i świerku. Drzewostany nadleśnictwa charakteryzują się najniższą zasobnością i przyrostem ze wszystkich nadleśnictw kaliskich. W gminie duży odsetek stanowią lasy prywatne. Produkcyjność ich jest jeszcze niższa, a stan ogólny gorszy. Lasy te tworzą na ogół drobne działki leśne, zdecydowanie utrudniające prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej oraz nadzoru. Właściciele przeważnie rolnicy traktują swoje lasy jako bazę drewna na własne potrzeby gospodarskie i opałowe, a także coraz częściej produkcyjne. Rozmiar wykonywanych prac hodowlanych i ochronnych jest niższy od potrzeb. Właściciele nie są w zasadzie zainteresowani wykonawstwem prac ochronno - pielęgnacyjnych i podnoszeniem produktywności oraz walorów ekologicznych swych lasów. Problem ten jest tym większy, że lasy prywatne zajmują tu powierzchnię ponad 22% wszystkich lasów w gminie. Spory udział w powierzchni leśnej stanowią halizny, płazowizny oraz drzewostany złej jakości (I strefa uszkodzeń przemysłowych), a tempo uproduktowania tych terenów jest niedostateczne.

3.11. Środowisko przyrodnicze

Na terenie gminy Galewice świat zwierzęcy i roślinny charakterystyczny jest dla obszarów nizinnych. Najbardziej naturalną formą roślinności są lasy. Obszar gminy jest terenem rolniczym, dlatego też roślinność jest typowa dla terenów rolniczych. Znaczną powierzchnię stanowią łąki, na których rosną przeważnie trawy, jak kupkówka, wyczyniec czy tymotka oraz liczne rośliny motylkowe. Lasy administracyjnie przynależą do Nadleśnictwa Przedborów. Przeważającym typem lasów są bory iglaste. W runie takich lasów charakterystyczne są krzewinki z rodziny wrzosowatych, w wilgotniejszych lasach występują siedliska z podszyciem borówkowym lub mszystym.

Różnorodność ekosystemu gminy Galewice sprzyja różnorodności gatunkowej fauny tego regionu. Żyje tu wiele gatunków, które są typowe dla tej części kraju. W tutejszych lasach licznie gromadzą się lisy, dziki i sarny. Na skraju pól i lasów można spotkać przepiórki, kuropatwy i zające. W okolicach nadrzecznych gnieździ się ptactwo wodne, m.in. żurawie, dzikie gęsi i kaczki krzyżówki. Spośród gryzoni można spotkać wiewiórki. Bardzo ciekawy jest świat owadów związany z obszarami zalesionymi. Można tu znaleźć również żmiję zygzakowatą, zaskrońca i jaszczurkę żyworodną. Teren gminy Galewice to rejon lęgowy dla bocianów. Bogaty jest również świat ptaków, który związany jest z rezerwatami przyrody i większymi zbiornikami wodnymi. Spośród ptaków można tu wyróżnić orlika białego, żurawie, kaczki krzyżówki, dzikie gęsi, jaskółki i bociany i wiele innych.

Ważnym elementem środowiska są parki podworskie i wiejskie. Mają one ogromną wartość przyrodniczą. Zakładane były w miejscach szczególnie uprzywilejowanych pod względem mikroklimatu, żyzności gleb i walorów wizualnych krajobrazu, takich jak łąkowiska w pobliżu zbiorników, cieków wodnych czy rozległe skarpy opadające do dolin. Zieleń parkowa jest ważnym elementem współczesnego zagospodarowania wsi i bardzo dużym stopniu podnosi jej estetykę. Na terenie gminy znajdują się trzy parki podworskie i wiejskie, które figurują w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

- Dąbie – pozostałości parku z kilkoma drzewami,
- Galewice – park o powierzchni 3,8 ha z XIX w., bardzo zaniedbany, wymagający radykalnych działań rewaloryzacyjnych,
- Węglewice – pozostałości parku z pomnikowymi dębami i klonami.

3.12. Obszary i obiekty chronione

3.12.1. Pomniki przyrody

W gminie występuje kilka okazów drzew – pomników przyrody:

- we wsi Dąbie – dąb szypułkowy o obwodzie 480 cm oraz wiąz o obwodzie 480 cm rosnące w parku podworskim,
- w Węglewicach – dąb o obwodzie 410 cm i klon o obwodzie 360 cm rosnące przy dworku,
- w Galewicach – dąb szypułkowy o obwodzie 350 cm rosnący na terenie parku,
- aleja drzew wielogatunkowa (jesiony, lipy, topole) przy drodze Galewice – Węglewice w miejscowości Galewice.

3.12.2. Rezerwat przyrody

W okolicach Węglewic znajduje się rezerwat przyrody „Długosz Królewski”. Jest to rezerwat florystyczny chroniący jedno z największych w Polsce stanowisk paproci *Osmunda Regalis* oraz mech torfowiec. Utworzony 23 października 1965 r. na mocy zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego rezerwat jest chroniony przepisami ustawy o ochronie przyrody oraz Zarządzenia Nr 32/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 2 czerwca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Długosz królewski w Węglewicach” (Dz. Urz. Woj. Łódz. Nr 176 poz. 1445). Jego celem jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc naturalnego występowania długosza królewskiego. Rezerwat zajmuje obszar 3,26 ha. Położony jest w leśnictwie Foluszczyki. Mieści się w dwóch pododdziałach 180 c o powierzchni 0,8 ha oraz 189 d o powierzchni 2,46 ha. W rezerwacie rośnie około 140 kęp tego rzadko spotykanego gatunku w/w paproci. Ilość ta sprawia, że rezerwat Węglewic stanowi jedno z pokaźniejszych zgrupowań. Węglewickie okazy dochodzą do 2 metrów wysokości. Na terenie rezerwatu niewielką powierzchnię zajmują płyty torfowiska przejściowego. Jest to bardzo ważny fitocenon, ponieważ w jego płatach właściwie dla roślinności znajdują osobniki chronionej paproci *Długosz Królewski Osmunda Regalis*. Jest to największa w naszej florze paproć. Jest jedynym przedstawicielem w Polsce i Europie bardzo starej rodziny *Osmundaceae*. Jest elementem oceanicznym, posiadającym w Polsce wschodnią granicę zasięgu. Warto podkreślić, że gatunek ten figuruje na liście roślin narażonych na wymarcie.

3.12.3. Obszar chronionego krajobrazu

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Proсны, ustanowiony rozporządzeniem Nr 7/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Proсны (Dz. Urz. Woj. Łódz. Nr 75, poz. 711) oraz rozporządzeniem Nr 19/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 30 lipca 2009 r. zmieniające rozporządzenie Nr 7/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Proсны (Dz. Urz. Woj. Łódz. Nr 236, poz. 2117).

Celem utworzenia Obszaru jest ochrona terenów cennych ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe zróżnicowanych ekosystemów, a w szczególności naturalnego koryta rzeki Proсны, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarza ekologicznego.

3.13. Zagrożenia, zanieczyszczenia i degradacja środowiska

3.13.1. Degradacja gleb

Poprzez degradację gleb należy rozumieć pogorszenie się ich właściwości i spadek wartości, co przejawia się przede wszystkim obniżeniem żyzności. Głównymi przyczynami degradacji gleb są skażenia przemysłowe i komunikacyjne, chemizacja rolnictwa, chemiczne metody walki ze szkodnikami pól i lasów oraz niewłaściwe metody uprawy. Skażenia przemysłowe i komunikacyjne dostają się do gleby przez powietrze lub za pośrednictwem wody. Przykładem są chociażby kwaśne deszcze zawierające związki siarki, które prowadzą do zakwaszenia gleb i spadku jej żyzności. Obniżanie się odczynu pH poniżej wartości 5,0 jest zjawiskiem negatywnym prowadzącym do zmniejszenia plonów roślin uprawnych. Na obszarze

gminy Galewice przeważają obszary rolnicze, w związku z tym degradacja gleb wynika przede wszystkim z działalności rolniczej. Szkodliwy dla gleb wpływ mechanizacji i chemizacji rolnictwa, często bagatelizowany, negowany i niedoceniany lub tłumaczony koniecznością zaspokojenia potrzeb życia prowadzi do zanieczyszczeń gleb. Powierzchniowo rozległe zagrożenia powodują czynniki naturalne prowadzące do erozji wietrznej, erozji powierzchniowej i erozji wąwozowej. Największe szkody powoduje erozja wietrzna obejmująca prawie połowę użytkowanych gleb. Corocznie część gruntów rolnych jest wyłączana z użytkowania pod różne inwestycje. Ważną rolę odgrywają też procesy chemicznego degradowania gleb poprzez niewłaściwie zorganizowaną gospodarkę ściekową i odpadową. Jedną z form degradacji gleb są również pożary, bardzo często wzniecane umyślnie. Na obszarze gminy Galewice nie odnotowano żadnych terenów zdegradowanych w/w form degradacji gleb.

3.13.2. Zanieczyszczenia wód

W odróżnieniu od wód podziemnych, w kształtowaniu składu chemicznego wód powierzchniowych znacznie większą rolę odgrywają zanieczyszczenia pochodzenia antropologicznego. Stąd o ostatecznym ich składzie, decydują produkty procesów naturalnych przebiegających w środowisku wodnym oraz zanieczyszczenia obcego pochodzenia. Ponieważ wody powierzchniowe w sposób bezpośredni narażone są na wpływ skutków działalności gospodarczej człowieka, charakteryzują się one zmiennością składu fizykochemicznego i większą różnorodnością substancji w nich występujących niż wody podziemne. Poziom zanieczyszczenia wód powierzchniowych zależy od sposobu zagospodarowania zlewni, stopnia degradacji środowiska oraz warunków atmosferycznych panujących w danym regionie. W wodach powierzchniowych, poza substancjami obecnymi w wodach podziemnych, występują zanieczyszczenia stanowiące poważny problem z uwagi na fakt, iż wiele z nich należy do substancji uciążliwych, a często i toksycznych dla środowiska naturalnego.

Do głównych czynników kształtujących skład wód powierzchniowych należą:

- budowa geologiczna zlewni,
- topografia zlewni,
- procesy wietrzenia i rozpuszczania minerałów budujących zlewnię,
- prędkość i natężenie przepływu wody decyduje o wielkości wymiany między substancjami występującymi w wodzie i zdeponowanymi na dnie rzek,
- mieszanie się wód o różnym składzie,
- warunki atmosferyczne (temperatura, opady atmosferyczne),
- lokalizacja wód w stosunku do źródeł zanieczyszczeń.

Na jakość wody rzeki Proсны duży wpływ mają ścieki z Zakładów Mięsnych w Mokrsku (powiat wieluński) oraz ścieki z oczyszczalni ścieków w Skomlinie (powiat wieluński), Łubnicach, Bolesławcu i Wieruszowie oraz dopływ Pratwy i Niesobu, obciążony ściekami z Kępna. Główne zanieczyszczenia stanowią bakterie coli, azotany, chemiczne zapotrzebowanie na tlen. Wody rzeki Proсны w latach 2006-2007 zakwalifikowane zostały do IV klasy czystości.

Wody podziemne ulegają degradacji w znacznie mniejszym stopniu niż wody powierzchniowe. Ochrona zasobów wód podziemnych polega na stałej kontroli jakości i ilości pobieranej wody. Ochrona wód prowadzona jest w dwóch aspektach: ochrony zasobów wodnych i ochrony jakości wód. Jakości wód podziemnych zagrażają głównie zanieczyszczenia antropogeniczne. Szczególnie niebezpieczne jest skażenie pierwszego poziomu wód, które wynika z faktu, iż część ludności wiejskiej zaopatruje się z ujęć własnych wykorzystując płytkie wody podziemne.

Do istotnych elementów zanieczyszczenia wód podziemnych na terenie gminy należą:

- ścieki bytowo-gospodarcze na terenach pozbawionych systemu kanalizacyjnego,
- stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin,
- gnojowica,
- wysypiska odpadów urządzone „na dziko”,
- ścieki bytowo-gospodarcze odprowadzane do gruntu,
- emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych przenikające do gruntu z opadami atmosferycznymi,
- spływy powierzchniowe z tras komunikacyjnych i z dróg,
- wykonywanie odwodnień i rowów melioracyjnych.

Główne metody realizacji ochrony wód to:

- monitoring środowiskowy - system pomiarów i obserwacji cech i właściwości środowiska,
- ocena oddziaływania na środowisko - działanie oceniające wpływ przedsięwzięć na środowisko,
- ochrona bierna – czyli przestrzeganie zakazów i ograniczeń dotyczących wprowadzenia zanieczyszczeń do środowiska,
- ochrona czynna – czyli wykonywanie nakazów dotyczących usuwania przyczyn zanieczyszczania wód.

Jedną z głównych zasad ochrony wód podziemnych, przyjętych przez aktualnie obowiązujące przepisy, jest zakaz bezpośredniego wprowadzania ścieków do poziomów wodonośnych i ograniczania wprowadzania ścieków do ziemi.

3.13.3. Degradacja i ochrona atmosfery

Powietrze atmosferyczne na terenie gminy Galewice osiąga niewielki stopień zanieczyszczeń bowiem wskazują na to liczne przesłanki takie jak typowo rolniczy charakter tego obszaru, brak wielkich kotłowni emitujących spore zanieczyszczenia. Największymi emitorami zanieczyszczeń są prywatne zakłady stolarsko-tapicerskie, tartaki.

Na zanieczyszczenia powietrza mają wpływ źródła naturalne takie jak:

- pożary lasów,
- silne wiatry porywające i unoszące cząsteczki piasku i gleby,
- procesy rozkładu substancji organicznych,
- unoszące się w powietrzu pyłki kwiatowe i zarodniki roślin oraz bakterie i drobnoustroje.

Naturalne zanieczyszczenia powietrza mają charakter lokalny i na ogół nie stanowią większego zagrożenia.

Źródłami sztucznymi zanieczyszczeń powietrza są przede wszystkim:

- przemysł,
- komunikacja,
- rolnictwo.

Ze względu na zakres działania i ilość wytwarzanych zanieczyszczeń najbardziej groźny jest przemysł. Zjawisko zanieczyszczenia atmosfery na terenie gminy Galewice charakteryzuje się niską emisją, bowiem na terenach wiejskich zabudowa nie jest tak zwarta jak w ośrodkach miejskich. Charakterystyczną cechą niskiej emisji jest jej sezonowa zmienność. W okresach grzewczych notuje się wzrost emisji energetycznej w porównaniu do okresów ciepłych. Zachodzi obawa spalania odpadów pochodzenia komunalnego w piecach grzewczych u indywidualnych

mieszkańców gminy. Również zakłady przemysłowe spalają odpady pochodzące z procesu produkcyjnego takie jak: trociny, wiórki, kora.

Drugim ważnym elementem niskiej emisji są zanieczyszczenia komunikacyjne obejmujące takie substancje jak: tlenki azotu, węglowodory aromatyczne i alifatyczne, pyły, tlenek węgla, dwutlenek siarki, aldehydy. Emisja ta wraz z postępującym zwiększaniem się ilości pojazdów na szlakach komunikacyjnych wskazuje tendencję wzrostową.

Na terenie gminy nie ma funkcjonujących dużych zakładów przemysłowych, dlatego nie obserwuje się przekroczenia emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych.

3.13.4. Ochrona przed hałasem

Za hałas uważa się każdy dźwięk, który jest określany jako szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający w danych warunkach.

Głównymi źródłami hałasu na terenie gminy Galewice są:

- hałas przemysłowy – powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych (wentylacja),
- hałas komunikacyjny – pochodzący od wszelkich środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego,
- hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i obiektach użyteczności publicznej.

Na terenie gminy znajdują się zakłady przemysłowe usytuowane w pobliżu budynków mieszkalnych. Wpływ ich na ogólny klimat w gminie nie jest znaczący, jednak są one przyczyną lokalnych negatywnych skutków odczuwalnych przez okolicznych mieszkańców.

Hałas komunikacyjny, w tym najbardziej odczuwalny hałas drogowy powodowany jest rosnącą ilością samochodów poruszających się po złej jakości drogach. Źródła hałasu komunalnego w większości oddziałują na sprawców tego hałasu i ich najbliższe otoczenie (sprzęt używany w mieszkaniach przy różnorodnych pracach i okolicznościach, zachowania społeczne w budynkach i na zewnątrz).

3.13.5. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Pole elektromagnetyczne może występować wszędzie: w domu, w miejscu pracy i wypoczynku. Źródłem tego promieniowania są stacje radiowe, telewizyjne i stacje telefonii komórkowej, medyczne urządzenia diagnostyczne, urządzenia przesyłowe i urządzenia gospodarstwa domowego oraz systemu przesyłowego energii elektrycznej.

Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają urządzenia radiokomunikacji rozszewnej: stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, które emitują do środowiska fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości od 0,1-300 MHz i mikrofal od 300-30000 MHz.

W Polsce problem oddziaływań środowiskowych w zakresie fal radiowo-telewizyjnych rozwiązano poprzez rygorystyczne rozwiązania normalizacyjne, które nie dopuszczają do występowania w środowisku społecznym gęstości mocy promieniowania powyżej $0,1\text{W}/\text{m}^2$. Budowane w takim założeniu maszty stacji nadawczych nie stanowią, według współczesnych poglądów naukowych, zagrożeń środowiskowych. Dodatkowo niewielkie nasycenie takimi urządzeniami stanowi o niewielkiej randze problemu.

W zakresie mikrofalowym pola elektromagnetycznego największy niepokój wśród społeczeństwa budzi telefonia komórkowa. Jej burzliwy rozwój w ostatnich latach objawiający się ogromną liczbą samych telefonów komórkowych oraz liczebnością

stacji bazowych instalowanych na budynkach, w szczególności w dużych miastach, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tego typu łączności. Wyzwała to w ludziach ogromne emocje i budzi niepokój o zagrożenie dla zdrowia człowieka. Telefonia cyfrowa w systemie GSM jest rozbudowana w większości krajów i ma praktycznie zasięg światowy. Wraz z szybkim wzrostem liczby abonentów tej telefonii zachodzi potrzeba zwiększania liczby komórek, co prowadzi do podziału większych komórek na mniejsze. Proces ten jest korzystny z punktu widzenia ochrony środowiska naturalnego, bowiem efektem takiego działania jest ogólnie zmniejszenie gęstości strumienia energii. Ze względu na stosowanie mniejszych mocy wypromieniowanych w małych komórkach ogólny poziom natężenia pola elektromagnetycznego w przestrzeni w danym rejonie maleje oraz zmniejsza się zapotrzebowanie mocy do zasilania stacji.

Standard GSM jest obecnie najbardziej rozpowszechnionym na świecie standardem telefonii komórkowej. Stacje GSM są stacjami małej mocy. Są zdefiniowane w 8 klasach, ich moce zawierają się w granicach od 320 W do 2,5 W i zmieniają się do 3 dB. W skład stacji bazowej telefonii komórkowej wchodzi urządzenie zasilające oraz urządzenie nadawczo-odbiorcze z zespołem anten, które są instalowane w pomieszczeniach urzędów wewnątrz budynku oraz na masztach rurowych umieszczonych na dachu budynku w miastach oraz na ażurowych, wolnostojących masztach w terenie poza miejskim. Stacja bazowa jest wyposażona najczęściej w 3 anteny rozsiewcze sektorowe, zawieszane na wysokości na ogół nie mniejszej niż 25 do 30 m nad powierzchnią ziemi i służą one do zapewnienia łączności z telefonami komórkowymi.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega przede wszystkim na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach.

W polityce ekologicznej państwa zapisano, że poprawa jakości środowiska musi obejmować m.in. kontrolę i ograniczenie emisji do środowiska promieniowania niejonizującego pochodzącego przede wszystkim z urządzeń elektromagnetycznych i radiokomunikacyjnych. W przypadku stacji nadawczych, w tym stacji bazowych telefonii komórkowej, separacja sprowadza się głównie do takiego usytuowania anten nadawczych stacji, aby dla danych parametrów nadawania, pola docierające do miejsc przebywania człowieka, były w pełni bezpieczne dla stanu jego zdrowia.

Na terenie gminy Galewice znajdują się dwie stacje telefonii komórkowej ERA i PLUS. Stacje te znajdują się na maszcie antenowym na obszarze zakładu STOLWIT w miejscowości Galewice.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Rys historyczny

Początki osadnictwa na terenie gminy Galewice należącej historycznie do Ziemi Rudzkiej, a później Wieluńskiej sięgają epoki neolitu, w której to po raz pierwszy mamy do czynienia ze społecznościami osiadłymi. W dorzeczu dzisiejszej Proсны najstarszą ludność rolniczą reprezentowali twórcy kultury pucharów lejkowatych, która przypada głównie na drugą połowę IV tysiąclecia p.n.e. Ludność tej kultury zamieszkiwała obydwie brzozy Proсны. Zdecydowany rozwój osadnictwa na terenach dzisiejszej gminy Galewice przypada na czas od około XIII stulecia p.n.e., kiedy to na znacznym obszarze Europy rozpoczął kształtować się wielki zespół kulturowy o ujednoczonym charakterze, w skład którego zalicza się tzw. kultura łużycka. Kulturę tę cechował przede wszystkim zwyczaj ciałopalenia zwłok zmarłych.

Przykładem są groby kurhanowe odkryte w małej miejscowości Grądy na północ od Galewic. Szczególny rozwój osadnictwa przypada na okres pierwszych wieków naszej ery, kiedy to przez tejsze tereny przebiegał fragment historycznego szlaku bursztynowego. Cennym znaleziskiem z tego okresu potwierdzającym rozwój osadnictwa jest dzban wykonany z cienkiej brązowej blachy, którego odkrycia dokonano przypadkowo w 1929 roku na polach pomiędzy miejscowościami Węglewice i Zamość. Dzbany są jednym z trzech tego typu znalezionych na terenach Polski. Naczynia takie produkowane były w warsztatach północnych Włoch, skąd za pośrednictwem kupców celtyckich docierały szlakiem bursztynowym na ziemie dzisiejszej Polski w końcu I w. p.n.e. lub na początku naszej ery.

Okres pomiędzy IV i VII wiekiem naszej ery to tzw. okres wielkiej wędrówki ludów, który zaznaczył się na naszym terenie znacznym regresem ilościowym ludności. Pewne ożywienie osadnictwa nastąpiło tu dopiero w początkach kształtowania się Państwa Polskiego w X i XI wieku. O wykorzystaniu fragmentu szlaku bursztynowego w czasach średniowiecza może świadczyć znalezisko monet bitych na ziemiach polskich za panowania Władysława Jagiełły, którego dokonano w 1957 roku w pobliżu miejscowości Płęsy. W skład skarbu wchodziło 42 monety całe i jedna półmoneta o łącznej wadze około 500 gram.

Włączenie Ziemi Wieluńskiej na trwałe do Korony przez Władysława Łokietka i lata pokoju za panowania Kazimierza Wielkiego spowodowały rozwój gospodarczy tejszych terenów. Na przełomie XIV i XV wieku powstały nowe wsie. Karczowano lasy i wypalano węgiel drzewny. W oparciu o miejscowy surowiec – rudę darniową – powstały tu liczne piece do wytapiania żelaza zwane kuźniami. Powstały takie miejscowości jak Węglewice, Wola Węglewska czy same Galewice. Nad brzegami rzek zakładano młyny wodne. Wieki XV i XVI były okresem szczególnie pomyślnego rozwoju gospodarczego tej części Ziemi Wieluńskiej. W XVI w. naturalnym zapleczem rynkowym tych terenów były miasta Dolnego Śląska, na czele z Wrocławiem. W latach 1550-1600 ceny zboża na Śląsku wzrosły czterokrotnie. W tej sytuacji właściciele folwarków przystąpili do masowej produkcji zbóż w oparciu o pracę chłopów pańszczyźnianych. Powstały nowe folwarki, gdzie głównymi produktami było wówczas żyto i tataraka. Ważne miejsce również zajmowała hodowla owiec.

W 1793 roku w wyniku drugiego rozbioru Polski tejsze tereny znalazły się w granicach zaboru pruskiego. W czasie Insurekcji Kościuszkowskiej w 1794 roku w pobliżu Ostrówka przebywał ze swym oddziałem Fryderyk Psarski – przywódca Insurekcji na Ziemi Wieluńskiej. Oddział stanął obozem w lasach w pobliżu Węglewic. Stąd w połowie września 1794 roku wysłano do ośmiu miast śląskich odezwy wznawiające Ślązaków do zbrojnego powstania. Cała akcja jednak nie powiodła się. W 1807 roku tejsze tereny znalazły się w granicach Księstwa Warszawskiego, a po 1815 roku Królestwa Polskiego. Okres powstań narodowych pierwszej połowy XIX wieku nie zaznaczył się szczególnymi wydarzeniami. Radykalną zmianę przyniosły wydarzenia powstania styczniowego. W początkach czerwca 1863 roku w lasach na północ od Galewic Antoni Borotyński sformował oddział powstańczy. Członkowie oddziału rekrutowali się z mieszczan okolicznych miasteczek i chłopów pobliskich wsi. 15 czerwca 1863 roku oddział ten został otoczony przez Rosjan i stłumiony. W 1867 roku tereny znalazły się w granicach nowo utworzonej Guberni Kaliskiej. Rosyjscy zaborcy wzmocnili swą obecność wojskową. W latach 1868 – 1872 w Głębie wybudowano koszary dla batalionu pograniczników. Panowanie zaborcy trwało do początku I wojny światowej. W 1918 roku obszar galewicki znalazł się w granicach odrodzonego państwa polskiego. W okresie międzywojennym 95% mieszkańców utrzymywało się z pracy na roli. Słabe gleby, przeludnienie spowodowały, że znaczna część ludności wyjeżdżała do prac sezonowych do Niemiec i Francji.

Nastąpił okres II wojny światowej. Wojska niemieckie wkroczyły na te tereny w godzinach wieczornych 1 września 1939 roku. Tragiczny okres okupacji spowodował, że w 1942 roku tereny zostały objęte masową akcją wysiedleńczą do Niemiec i okupowanej Francji. W nocy z 6 na 7 stycznia 1944 roku pomiędzy miejscowościami Głaz a Bocianem spadły dwie bomby typu „V”. Pociski te wystrzelono z poligonu doświadczalnego położonego w miejscowości Blizna. Spod okupacji obszar ten został wyzwolony przez wojska I Frontu Ukraińskiego w styczniu 1945 roku.

4.2. Środowisko kulturowe

Zachowane zasoby dziedzictwa kulturowego, obejmujące cenne zabytki wpisane do rejestru zabytków i ewidencji konserwatorskiej, historycznie ukształtowane układy przestrzenne, miejsca koncentracji podziemnych warstw kultury, a także tradycja regionu stanowią wartości podlegające ochronie prawnej i pozwalające na wyodrębnienie obszarów o znaczących walorach środowiska kulturowego.

Spośród licznych elementów dziedzictwa kulturowego na szczególną uwagę zasługują głównie:

- zabytkowe obiekty architektoniczne:
  - dwór w Galewicach – z II poł. XIX w. położony w parku obecnie zaadaptowany na potrzeby mieszczącego się w nim przedszkola,
  - budynek folwarczny w Galewicach - z II poł. XIX w.,
  - pałacyk w Węglewiczach – lata 30-te XX w. należący do Nadleśnictwa Przedborów, położony w południowej części wsi, otoczony parkiem,
- zespoły i układy sakralne:
  - zespół kościoła p.w. Św. Trójcy w Węglewiczach,
- cmentarze,
- parki podworskie:
  - Dąbie – pozostałości parku z kilkoma drzewami,
  - Galewice – park o powierzchni 3,8 ha z XIX w. zaniedbany, wymagający radykalnych działań rewaloryzacyjnych,
  - Węglewice – pozostałości parku z pomnikowymi dębami i klonami,
- stanowiska archeologiczne,
- miejsca pamięci narodowej:
  - obręb Węglewice, oddział leśny 130h – pomnik upamiętniający potyczkę z hitlerowcami stoczoną przez grupę spadochronową złożoną z żołnierzy polskich i radzieckich.

W licznych wsiach gminy Galewice odnotowano obecność obiektów mających wartość historyczno-kulturową, lecz nie wpisanych do wykazu zabytków. W większości są to domy mieszkalne i obiekty budownictwa zagrodowego, powstałe w początkach XX w.

4.3. Obiekty objęte ochroną

Wszystkie obiekty znajdujące się na terenie gminy Galewice wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków wyszczególnione zostały w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa obiektu, adres		Wpis do rejestru	Wojewódzka ewidencja zabytków	Gminna ewidencja zabytków
1.	2.		3.	4.	5.
GALEWICE					
1.	zespół dworski	dwór (ul. Parkowa 23)		X	X 1/730
2.		dom zarządcy (ul. Przemysłowa 11)		X	X 2/730
3.		zabudowania folwarczne (ul. Przemysłowa 11)		X	X 3/730
4.		park (ul. Parkowa 23)		X	X 4/730
5.	cmentarz parafialny (położony 500 m na północny zachód od kościoła. Przy drodze powiatowej nr 4713E Węglewice)			X	X 5/730
6.	budynek mieszkalny (ul. M. Konopnickiej 61)				X 6/730
7.	budynek mieszkalny (ul. Polna 1)				X 7/730
8.	budynek mieszkalny (ul. M. Konopnickiej 78)				X 18/730
WĘGLEWICE					
9.	zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Trójcy	kościół (ul. Kościelna 2)	X Nr 326 z 30 grudnia 1967 r. decyzja nr KL IV-680/896/67 126/A	X	X 8/730
10.		otoczenie kościoła w granicach trwałego ogrodzenia przykościelnego (ul. Kościelna 2)	Nr 326 z 30 grudnia 1967 r. decyzja nr KL IV-680/896/67	X	X 9/730
11.	cmentarz parafialny (położony na nadrzeczny pagórku, usytuowanym między strugą Węglewską, a Prosną)			X	X 10/730
12.	cmentarz parafialny (ul. Kopernika)				X 11/730
13.	pałacyk (ul. Szkolna 10)			X	X 12/730
14.	park dworski (ul. Szkolna 10)			X	X 13/730
DĄBIE					
15.	relikt parkowy (26)				X 15/730
16.	budynek mieszkalny (17)				X 16/730
DĄBRÓWKA					
17.	budynek mieszkalny (3)				X 17/730
KASKI					
18.	budynek mieszkalny (20)				X 19/730
19.	budynek mieszkalny				X

	(21)			20/730
KOSTRZEWY				
20.	budynek mieszkalny (4)			X 21/730
21.	budynek mieszkalny (6)			X 22/730
22.	budynek mieszkalny (8)			X 23/730
OSIEK				
23.	budynek mieszkalny (24)			X 24/730
24.	budynek mieszkalny (60)			X 25/730
25.	budynek mieszkalny (152)			X 26/730
26.	budynek mieszkalny (51)			X 27/730
OSTRÓWEK				
27.	cmientarz parafialny (położony przy drodze powiatowej nr 4710E Ostrówek-Augustynów- Lututów)		X	X 28/730
BRZÓZKI				
28.	budynek mieszkalny (19)			X 29/730
29.	budynek mieszkalny (25)			X 30/730
OSOWA				
30.	budynek mieszkalny (10)			X 31/730
31.	budynek mieszkalny (25)			X 32/730
32.	budynek mieszkalny (44)			X 33/730
DĄBIE				
33.	budynek mieszkalny (18)			X 34/730

5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia

5.1. Struktura ludności

Liczba mieszkańców gminy Galewice wg stanu w dniu 31 grudnia 2008 r. przedstawiała się w następujący sposób.

Ludność			
ogółem	kobiety	mężczyźni	na 1 km²
6191	3059	3132	46

Źródło: GUS

Analiza danych demograficznych wykazuje że w ostatnich 10 latach liczba mieszkańców gminy była stabilna i wynosiła ok. 6180. Jest to wynikiem wyrównanego stosunku liczby urodzeń do liczby zgonów oraz bilansującej się migracją ludności.

Układ struktury wieku i płci ludności jest w znacznej mierze wynikiem dotychczasowego ruchu naturalnego ludności - a z drugiej strony ma decydujący wpływ na obecną liczbę urodzeń i zgonów mieszkańców gminy oraz będący ich wynikiem przyrost naturalny na terenie gminy.

Ruch naturalny ludności				
małżeństwa	urodzenia żywe	zgony		przyrost naturalny
		ogółem	w tym niemowląt	
49	75	67	-	8

Źródło: GUS

W strukturze wieku ludności można wyróżnić trzy podstawowe kategorie, które są istotne z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym tj. w wieku od 0 do 17 lat,
- ludność w wieku produkcyjnym, w tym: kobiety od 18 do 59 lat, a mężczyźni od 18 do 64 lat,
- ludność w wieku poprodukcyjnym, w tym: kobiety od 60 lat i więcej, a mężczyźni od 65 lat i więcej.

Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym							
ogółem	w wieku przedprodukcyjnym		w wieku produkcyjnym		w wieku poprodukcyjnym		ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	
6191	1343	683	3849	1758	999	691	61

Źródło: GUS

Choć w gminie Galewice obserwowany jest spadek ludności w wieku poprodukcyjnym to jednak wg danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba osób w tym wieku w Polsce będzie przyrastać już w latach 2007- 2013. W kraju, liczba osób w wieku poprodukcyjnym w porównaniu z początkiem lat 90-tych, wzrosła prawie o milion. Przyrost ten będzie powodował silną presję na system emerytalny (zapewnienie emerytur dla coraz liczniejszej populacji osób, które zakończyły aktywność zawodową) oraz na system opieki zdrowotnej (zapewnienie specjalistycznej opieki ludziom w podeszłym wieku). Dlatego też jednym z obszarów zainteresowania gminy powinno być wspieranie aktywnej starości.

5.2. Opieka medyczna i socjalna

Opiekę medyczną zapewniają Niepubliczne Ośrodki Zdrowia w Galewicach i w Osieku oraz zatrudnieni tam lekarze, pielęgniarki i stomatolog. Zaopatrzenie w leki świadczą apteki w Galewicach i Osieku. Opieką społeczną zajmują się pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z siedzibą w Galewicach.

5.3. Oświata i wychowanie

Na obszarze gminy funkcjonuje sześć szkół podstawowych zlokalizowanych w miejscowościach: Galewice, Węglewice, Osiek, Ostrówek, Niwiska i Biadaszki oraz gimnazjum w Galewicach. W Galewicach funkcjonuje również gminne przedszkole.

Oprócz gminnego publicznego przedszkola na terenie gminy działają dwa zespoły wychowania przedszkolnego przy szkołach podstawowych w Osieku i w Biadaszkach. Placówki te prowadzone są przez organizację pozarządową jako niepubliczna inna alternatywna forma wychowania przedszkolnego. Na terenie gminy nie ma szkół ponadgimnazjalnych. Młodzież uczęszcza do tego typu szkół do pobliskiego Wieruszowa, Kępna i Lututowa.

5.4. Kultura i sztuka

Kulturalną stroną życia mieszkańców gminy zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury w Galewicach oraz Wiejski Dom Kultury w Osieku. W skład tych ośrodków wchodzi Biblioteka Publiczna Gminy z filią w Osieku, Ostrówku i w Węglewicach. Świadectwem działalności ośrodków kultury są liczne imprezy, festyny i coroczne uroczystości dożynkowe, zajęcia pozaszkolne, warsztaty, organizowanie różnych konkursów na szczeblu gminy i powiatu. W gminie widać bardzo duże zaangażowanie mieszkańców wsi w budowaniu życia kulturalnego. Świadczy o tym chociażby zaangażowanie i pomoc w organizacji szeregu imprez i uroczystości na terenie gminy Galewice (np. Święto Plonów).

5.5. Organizacje pozarządowe

Działalność władz samorządowych na terenie gminy wspierają organizacje pozarządowe, do których należą: Ochotnicze Straże Pożarne oraz Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Galewice, Stowarzyszenie Rozwoju Węglewic „Biała Góra” i Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Arkadia” w Osieku.

Stowarzyszenie Rozwoju Węglewic „Biała Góra” powstało z inicjatywy mieszkańców w czerwcu 2007 roku. Misją organizacji jest uczynienie z Węglewic miejsca o wysokiej jakości życia i przyjaznego ludziom. Celem stowarzyszenia jest:

- zrównoważony rozwój gospodarczy, społeczny i kulturalny Węglewic,
- integrowanie mieszkańców,
- budowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz wspieranie społecznej aktywności mieszkańców.

Stowarzyszenie prowadzi działalność kulturalną, ukierunkowaną głównie na zachowanie i rozwój lokalnej tożsamości, tradycji, obyczajów i dóbr kultury. Wspiera i inicjuje działania społeczne i zawodowe mieszkańców wsi. Podejmuje działania w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu, promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, upowszechniania sportu, rekreacji i aktywnego wypoczynku. Wszystkie te działania mają na celu rozwój wsi i poprawę warunków życia mieszkańców.

Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Galewice powstało w kwietniu 2007 roku. Celem działania Stowarzyszenia jest:

- wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju: społecznego, kulturalnego i gospodarczego w gminie Galewice,
- integracja mieszkańców gminy, przeciwdziałanie bezradności i wykluczeniu społecznemu,
- wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym.

Swoje cele realizuje poprzez prowadzenie alternatywnych form wychowania przedszkolnego, organizowanie wszelkich form edukacji dla dzieci i młodzieży, szeroko rozumianą działalność kulturalną, upowszechnianie sportu oraz aktywnego wypoczynku, współpracuje z parterami z sektora prywatnego, publicznego oraz organizacjami pozarządowymi.

Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Arkadia” powstało przy Środowiskowym Domu Samopomocy w Osieku. Celem Stowarzyszenia jest:

- realizacja zadań, programów i przedsięwzięć oraz wszelkich działań z tym związanych w zakresie: rehabilitacji, terapii, rewalidacji, integracji skierowanej do osób niepełnosprawnych oraz społeczeństwa działającego na ich rzecz,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, władzami samorządowymi, organizacjami społecznymi i pozarządowymi w zakresie rozpoznawania potrzeb dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych oraz podejmowania działań wspierających realizację tych potrzeb,
- inspirowanie zajęć kulturalnych, oświatowych, sportowych i turystycznych.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez: organizowanie turnusów rehabilitacyjnych, kursów, szkoleń, wystaw, seminariów, konferencji i warsztatów w zakresie realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych, współdziałanie z władzami, instytucjami oraz organizacjami zainteresowanymi działalnością stowarzyszenia, popieranie i rozwijanie wszelkich działań mających na celu pomoc w poprawie warunków życiowych, przejmowanie, tworzenie oraz prowadzenie placówek terapii i rehabilitacji w tym również ukierunkowanych na terapię społeczną lub zawodową, integrowanie dzieci i młodzieży zagrożonej różnymi patologiami społecznymi i dysfunkcjami wychowawczymi, prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, pozyskiwanie środków na realizację statutowych zadań poprzez organizowanie zbiórek, kwest ulicznych, imprez kulturalnych i sportowych.

5.6. Administracja i finanse

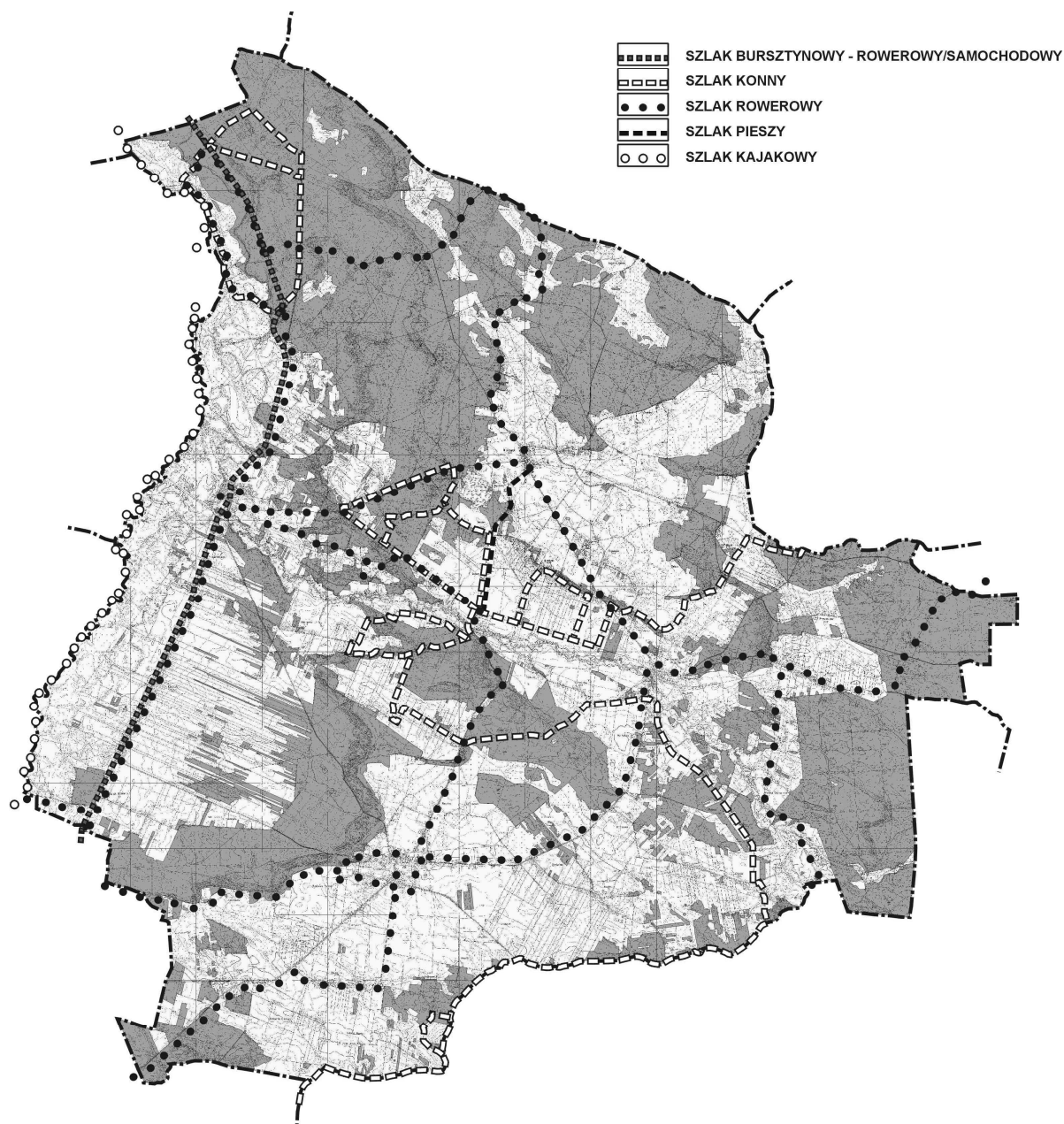
W miejscowości Galewice znajduje się siedziba Urzędu Gminy, poczty oraz banku.

5.8. Turystyka i rekreacja

Walory przyrodniczo-krajobrazowe, występowanie dużych kompleksów leśnych oraz położenie gminy w niewielkiej odległości od większych miast i korzystne usytuowanie komunikacyjne decyduje o tym, że gmina jest obszarem atrakcyjnym turystycznie i wypoczynkowo. Działalnością rekreacyjno - turystyczną na obszarze gminy zajmują się gospodarstwa agroturystyczne oraz Dom Wczasów Dziecięcych TPD w Głazie. W ewidencji Stowarzyszenia Agroturystycznego Ziemi Wieruszowskiej znajduje się 6 gospodarstw agroturystycznych.

Wzbogacenie infrastruktury turystycznej stanowi szereg szlaków turystycznych przeznaczonych do ruchu pieszego, konnego (Łódzki Szlak Konny) i rowerowy. Ponadto istnieje również szlak kajakowy na rzece Prośnie oraz szlak bursztynowy – rowerowo/samochodowy należący do sieci europejskich szlaków kulturowych.

Szlak bursztynowy jako szlak turystyczny posiada pewną specyfikę, gdyż podstawą jego wyznaczenia są miejsca związane z historycznym szlakiem handlowym, które współcześnie przetrwały w formie stanowisk archeologicznych. Nie zawsze są one czytelne w krajobrazie, jednak ze względu na zabytki archeologiczne znalezione podczas wykopalisk można je uznać za miejsca kreujące tożsamość szlaku bursztynowego.

6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

6.1. Zagrożenie powodziowe

Zagrożenia nadzwyczajne, w tym powodziowe związane są z sytuacjami awaryjnymi, związanymi z wszelkiego typu obiektami infrastruktury technicznej, stwarzającymi zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz katastrofami wywołanymi przez siły natury.

Główne źródło zagrożeń nadzwyczajnych w gminie to tereny bezpośredniego zagrożenia powodzią wynikające z czynników naturalnych – występujące w dolinie rzeki Proсны. Zagrożenie stanami powodziowymi występuje szczególnie w okresie wiosennym i wywołane jest roztopami i opadami deszczu.

6.2. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych

Na terenie gminy nie ma obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

6.3. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego

Za bezpieczeństwo publiczne w gminie Galewice odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie oraz Zespół Prewencji w Galewicach monitorujący na bieżąco sytuację i prowadzący działania prewencyjne.

Na terenie gminy działa 11 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych zlokalizowanych w Galewicach, Węglewicach, Osieku, Biadaszkach, Niwiskach, Osowej, Ostrówku, Kaskach, Rybce, Brzózkach i we wsi Spóle.

7. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju Gminy Galewice

Potrzeby rozwoju gminy pokazują między innymi wnioski mieszkańców do niniejszego studium, ponadto gmina samodzielnie określa swe słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia pozwalające określić cele oraz drogi do ich osiągnięcia. Jako cele a zarazem potrzeby gminy określono:

- w sferze społecznej – konieczność podniesienia poziomu wykształcenia, rozwój kulturowy i sportowy mieszkańców oraz zwiększenie współpracy z sektorem pozarządowym,
- w sferze ekonomicznej – konieczność wzrostu atrakcyjności gminy poprzez stworzenie warunków do rozwoju przemysłu, rolnictwa oraz rekreacji i turystyki,
- w sferze funkcjonalno-przestrzennej – konieczność poprawy poziomu jakości życia mieszkańców gminy poprzez rozwój infrastruktury technicznej, wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych do zabudowy oraz poprawę stanu obiektów zabytkowych.

Za możliwości rozwoju gminy należy uznać:

- w sferze społecznej:
  - dobrze rozwinięta i wyposażona sieć szkół z wykwalifikowaną i aktywną kadrą nauczycielską,
  - działalność organizacji pozarządowych oraz ich współpracę z samorządem,
  - możliwość pozyskania środków zewnętrznych,
  - możliwość udziału w programach eksperymentalnych i innowacyjnych oraz wykorzystania nowoczesnych technologii,
  - dość dobrą bazę sportową do uprawiania różnych dziedzin sportu oraz działalność klubów sportowych,
  - aktywną działalność ośrodków kultury oraz różnorodność i cykliczność imprez kulturalnych,
  - funkcjonowanie gospodarstw agroturystycznych,
  - rozwinięty system pomocy społecznej oraz możliwość rozwoju prywatnego sektora usług medycznych,
  - coraz większy poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców,
  - możliwość kształcenia i doskonalenia zawodowego w ramach programów UE,
- w sferze ekonomicznej:
  - dobrze rozwinięte gałęzie przemysłu meblarskiego i drzewnego,
  - dobre zaplecze surowcowe dla przemysłu drzewnego,

- możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na zakup sprzętu rolniczego i modernizację gospodarstw rolnych,
  - możliwość tworzenia grup producenckich i wzrost popytu na żywność ekologiczną,
  - ulgi dla nowo powstałych firm oraz możliwość pozyskania środków z UE na inwestycje,
  - dobrze prosperujące gospodarstwa agroturystyczne,
  - warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego,
  - występowanie przyrodniczych obszarów chronionych,
  - atrakcyjność przyrodniczo-krajobrazowa oraz sieć szlaków rowerowych, pieszych i konnych,
- w sferze funkcjonalno-przestrzennej:
- położenie gminy w bliskiej odległości od drogi krajowej Nr 8, projektowanej drogi ekspresowej S8 i bocznic kolejowej,
  - wybudowana oczyszczalnia i sieć kanalizacyjna w Galewicach,
  - rosnący popyt na działki pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe.

8. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

W strukturze własnościowej gminy dominują indywidualne gospodarstwa rolne. Do gruntów będących we władaniu sektora publicznego, należą grunty zajęte pod lasy będące w zarządzie nadleśnictwa, drogi, wody oraz niewielka ilość terenów zajętych pod obiekty użyteczności publicznej i budownictwo mieszkaniowe.

9. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie gminy Galewice nie występują inne obiekty i tereny chronione niż ww. objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody oraz przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

10. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy Galewice nie występują naturalne zagrożenia geologiczne.

11. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

11.1. Udokumentowane złoża kopalin

Wykonane dotąd prace dokumentacyjne, rozpoznające jakość oraz zasoby surowców mineralnych terenu gminy, wskazują na ich niewielkie znaczenie dla rozwoju gospodarczego. Udokumentowane zasoby obejmują wyłącznie piaski i żwiry udokumentowane w postaci złoża kruszywa naturalnego „Galewice”. Złoże zostało rozpoznane szczegółowo w kategoriach A+B+C₁ a jego zasobność określono na 220 tys. ton. Obejmuje obszar 2,02 ha i stanowią je czwartorzędowe piaski wodnolodowcowe. Jednak ze względu na jego położenie na terenie lasu zostało uznane za konfliktowe i nie jest zagospodarowane.

Poza kruszywem naturalnym występują również zlokalizowane w bezodpływowych obniżeniach terenowych i w dolinach rzecznych Proсны oraz Strugi

Węglewskiej złoża torfu. Charakteryzuje je niewielka miąższość przeciętnie do 1 m oraz niska jakość użytkowa (wysoka popielność, wskazująca na znaczny udział części nieorganicznych). Stwierdzone złoża nie spełniają kryteriów bilansowości i z tego powodu nie zostały zaliczone do składu potencjalnej bazy zasobowej tej kopaliny.

11.2. Udokumentowane zasoby wód podziemnych

Na terenie gminy Galewice wyznaczono Główny Zbiornik Wód Podziemnych oznaczony nr: 311. Jest to Zbiornik Rzeki Proсна (GZWP 311) powstały w utworach czwartorzędowych dolin i dolin kopalnych, który obejmuje zachodnią część gminy. Jego zasoby dyspozycyjne szacuje się na 128 tys. m³/dobę, a średnią głębokość ujęć na 30 m. Biorąc pod uwagę odporność tego zbiornika na zanieczyszczenia zewnętrzne, zakwalifikowano go do Obszaru Wysokiej Ochrony Wód Podziemnych (OWO). Zbiornik ten nie jest jeszcze szczegółowo rozpoznany i udokumentowany dlatego informacje o nim są ograniczone. W celu jego ochrony, w strefach zasilania zbiornika oraz w obszarze jego rozprzestrzeniania należy dążyć do powstrzymania postępującej degradacji środowiska, a także do eliminowania najbardziej typowych ognisk zanieczyszczeń mogących zagrażać jego wodom.

Do zagrożeń tych zaliczyć należy:

- składowiska odpadów przemysłowych i komunalnych oraz dzikie wysypiska śmieci;
- oczyszczalnie ścieków komunalnych i przemysłowych oraz systemy kanalizacji sanitarnej, przemysłowej i burzowej;
- szamba gromadzące nieczystości sanitarne zwłaszcza zgrupowane na większym obszarze;
- zrzuty nieoczyszczonych ścieków do gruntu lub wód powierzchniowych, wylewiska;
- zanieczyszczone wody powierzchniowe;
- zbiorniki paliw, rurociągi oraz urządzenia prowadzące dystrybucję paliw;
- różnego rodzaju zakłady przemysłowe, hurtownie, magazyny, myjnie pojazdów samochodowych;
- szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu oraz obszary o zwartej zabudowie;
- duże fermy hodowlane oraz zanieczyszczenia wielkoobszarowe np. emisje pyłów i gazów.

12. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie gminy Galewice nie występują tereny górnicze.

13. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

Na infrastrukturę techniczną składają się obiekty sieciowe i urządzenia techniczne służące zaspokojeniu zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy. Ze względu na publicznie użytkowy charakter usług świadczonych przez gminę za pomocą infrastruktury technicznej - gmina jest przedmiotem szczególnego

zainteresowania zarówno społeczności lokalnej, jak i organów administracji publicznej. Do zadań własnych gminy należą sprawy dotyczące budowy i przebudowy dróg i ulic, budowy wodociągów i zbiorowego zaopatrzenia w wodę, kanalizacji sanitarnej i zaopatrzenia w energię elektryczną.

13.1. Komunikacja

Przez teren gminy Galewice przebiegają szlaki komunikacyjne w postaci dróg powiatowych – 68,4 km oraz gminnych – 110,44 km. Drogi powiatowe i gminne stanowią sieć dróg układu podstawowego, tworzą połączenia między sąsiednimi gminami i sołectwami. Uzupełnia je sieć dróg wewnętrznych zapewniająca dojazd do pól, łąk, pastwisk i okolicznych lasów. Przez teren gminy nie przebiegają żadne drogi wojewódzkie ani krajowe. Do najbliższej drogi krajowej odległość od gminy wynosi 10 km. W takiej samej odległości znajduje się bocznicą kolejowa. Położone w sąsiednich gminach drogi wyższych klas:

- droga krajowa Nr 8 (Wieluń – Wieruszów – Kępno – Wrocław),
- droga krajowa Nr 14 (Walichnowy – Złoczew – Sieradz – Łódź),
- droga wojewódzka Nr 450 (Kalisz – Grabów nad Prosną – Wieruszów – Opatów),

zapewniają komunikację z pozalokalnymi ośrodkami miejskimi.

Wykaz dróg powiatowych		
Lp.	Nr drogi	Przebieg
1.	4703E	Wyszarów – Osiek
2.	4706E	Wieruszów – Cieszęcin – Osiek – Węglewice – granica woj. wielkopolskiego (Dębicze)
3.	4707E	Spóle – Kraszewice
4.	4708E	Wieruszów (ul. Fabryczna, ul. Marianów) – Galewice – Biadaszki – Mielcuchy
5.	4709E	Osiek – Galewice – Ostrówek – Biadaszki – Węglewice
6.	4710E	Ostrówek – Augustynów – Lututów
7.	4711E	Swoboda – Podrysie – Zdzierzczyna – Ostrówek
8.	4713E	Węglewice - Galewice
9.	4715E	Bolesławiec – Czastary – Sokolniki - Galewice

Wykaz dróg gminnych		
Lp.	Nr drogi	Przebieg
1.	118169E	(Chobanin) – gr. gm. Wieruszów – Osowa
2.	118171E	(Kowalówka) – gr. gm. Wieruszów - Osowa
3.	118203E	(Nowy Ochędzyn) – gr. gm. Sokolniki – Niwiska II – Niwiska - Galewice
4.	118213E	(Zdzierzczyna) – gr. gm. Sokolniki – Rybka Sokolska – Rybka Lututowska – droga przez wieś Rybka Lututowska
5.	118251E	(Kol. Dziwińskie) – gr. woj. wielkopolskiego – Foluszczyki – Biadaszki – Żelazo – Przybyłów – gr. gm. Lututów – (Popielina)
6.	118252E	Foluszczyki (Ciupki)
7.	118253E	Foluszczyki (Oremus)
8.	118254E	Foluszczyki (Żydowiec)
9.	118255E	Foluszczyki (Raj)

10.	118256E	Biadaszki (Olendry) – Zataje – gr. gm. Klonowa – (Bednarze)
11.	118257E	Ostrówek koło kościoła
12.	118258E	Żelazo – dr. gm. Nr 118251E – Przybyłów – gr. gm. Lututów – (Piaski)
13.	118259E	Brzózki (wieś)
14.	118260E	Brzózki – Gąszcze
15.	118261E	Gąszcze od dr. gm. Nr 118260E – do dr. pow. Nr 4709E
16.	118262E	Gąszcze (Konaty) – Brzózki
17.	118263E	Ostrówek koło OSP – Kaźmirów – dr. pow. Nr 4708E - Pędziwiatry
18.	118264E	Pędziwiatry od dr. gm. Nr 118263E – Kaźmirów
19.	118265E	Ostrówek (od strony Głazu) – Żelazo
20.	118266E	Pieńki – Ostrówek – Przybyłów – gr. gm. Klonowa – (Leliwa)
21.	118267E	Przybyłów (przy lesie)
22.	118268E	Dąbrówka – Polesie – Rybka Sokolska
23.	118269E	Dąbrówka – Dąbie
24.	118270E	Kaski – Dąbie
25.	118271E	Kaski (Bak)
26.	118272E	Kaski – dr. pow. Nr 4709E
27.	118273E	Galewice – Kaski – Dąbrówka
28.	118274E	Kużaj – Jeziorna
29.	118275E	Jeziorna przez wieś
30.	118276E	Jeziorna – Osiek (Zamoście)
31.	118277E	Węglewice – Okoń – Głaz
32.	118278E	Okoń – do rzeki Struga Węglewska
33.	118279E	Okoń – od drogi gm. 118277E
34.	118280E	Węglewice – Grądy
35.	118281E	Węglewice – Grądy – Spóle
36.	118282E	Grądy wieś – od dr. pow. Nr 4709E
37.	118283E	Spóle (droga przez wieś) – Załozie
38.	118284E	dr. pow. Nr 4706E – Płęsy
39.	118285E	dr. pow. Nr 4706E – Brzeziny – gr. woj. wielkopolskiego – (Mieleszówka)
40.	118286E	Brzeziny (wieś)
41.	118287E	Osowa – Niwiska II
42.	118288E	Niwiska – Osowa
43.	118289E	droga przez Niwiska – Niwiska – Galewice
44.	118290E	Osowa – Kostrzewy
45.	118291E	Galewice – Kostrzewy – gr. gm. Wieruszów – (Cieszęcin)
46.	118292E	Galewice od dr. gm. Nr 118289E – do dr. pow. Nr 4708E
47.	118293E	dr. pow. Nr 4709E – Kolonia Osiek – dr. pow. Nr 4706E
48.	118294E	Osiek koło hydroforni
49.	118295E	Osiek koło WDK
50.	118296E	Węglewice (Głowienkowskie)
51.	118297E	Galewice, ul. Boczna
52.	118298E	Galewice, ul. 25-lecia PRL
53.	118299E	Galewice, ul. Krótka
54.	118300E	Galewice, ul. Leśna
55.	118301E	Galewice, ul. Łąkowa
56.	118302E	Galewice, ul. Mokra

57.	118303E	Galewice, ul. Polna
58.	118304E	Galewice, ul. Południowa
59.	118305E	Galewice, ul. Przemysłowa
60.	118306E	Galewice, ul. H. Sawickiej
61.	118307E	Galewice, ul. Targowa
62.	118308E	Galewice, ul. Targowa
63.	118309E	Galewice, ul. Brzozowa
64.	118310E	Galewice, ul. Lipowa
65.	118311E	Galewice, ul. Sosnowa
66.	118312E	Galewice, ul. Świerkowa
67.	118313E	Galewice, ul. Wieluńska
68.	118314E	Węglewice, ul. Boczna
69.	118315E	Węglewice, ul. Cmentarna
70.	118316E	Węglewice, ul. Kościelna
71.	118317E	Węglewice, ul. Krótka
72.	118318E	Węglewice, ul. Łąkowa
73.	118319E	Węglewice, ul. Polna
74.	118320E	Węglewice, ul. Poprzeczna
75.	118321E	Węglewice, ul. Szkolna
76.	118322E	Węglewice, ul. Zachodnia
77.	118323E	Węglewice, ul. Żabia

13.2. Zaopatrzenie w wodę

Prawie cały teren gminy jest objęty siecią wodociagową, dzięki której są zaopatrywani w wodę wszyscy zainteresowani odbiorcy. Zaopatrzenie ludności w wodę pochodzi z ujęć wód podziemnych (w piętrze czwartorzędowym i trzeciorzędowo-jurajskim, jurajskim). Gmina czerpie wodę z ujęć wodnych znajdujących się w 6 miejscowościach:

Lokalizacja ujęcia	Wielkość ustalonych zasobów eksploatacyjnych (m ³ /h)	Depresja (m)	Poziom wodonośny	Przeznaczenie
Galewice	54,0	11,8	trzeciorzędowo - jurajski	wodociąg gminny
Osiek (2 studnie)	29,54	33,0	jurajski	wodociąg wiejski
	45,6	36,3		
Ostrówek (2 studnie)	31,15	64,5	jurajski	wodociąg wiejski
	42,0	38,2		
Niwiska	24,0	11,8	czwartorzędowy	wodociąg wiejski
Biadaszki	53,4	4,3	czwartorzędowy	wodociąg wiejski
Węglewice	40,0	6,7	czwartorzędowy	wodociąg wiejski

13.3. Odprowadzanie ścieków

Na terenie gminy usytuowana jest jedna oczyszczalnia ścieków o wydajności $Q_d - 200 \text{ m}^3/\text{d}$, którą zlokalizowano w Galewicach. Do sieci kanalizacyjnej (długość sieci ponad 20 km) przyłączono mieszkańców miejscowości Galewice.

Na terenach nie skanalizowanych ścieki komunalne odprowadzane są do przydomowych oczyszczalni ścieków lub gromadzone są w zbiornikach na nieczystości ciekłe a następnie odbierane przez podmioty świadczące usługi asenizacyjne i transportowane do oczyszczalni ścieków.

13.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

W gminie Galewice nie występują linie wysokich napięć a co za tym idzie brak również stacji elektroenergetycznych 110/15 kV. Zasilanie w energię elektryczną zabezpieczają Główne Punkty Zasilania zlokalizowane poza granicami gminy skąd energia dostarczana jest liniami średniego napięcia 15 kV. Istniejący system zasilania w pełni zaspokaja terażniejsze potrzeby energetyczne.

13.5. Zaopatrzenie w ciepło

Zaopatrzenie w ciepło opiera się na indywidualnych źródła ciepła oraz lokalnych kotłowniach zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów użyteczności publicznej i budynków wielorodzinnych.

13.6. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy Galewice nie występuje sieć gazowa.

13.7. Telekomunikacja

Wszystkie miejscowości w gminie Galewice posiadają dostęp do sieci telefonii stacjonarnej. W Galewicach na terenach produkcyjno-usługowych znajdują się dwie stacje bazowe telefonii komórkowej.

13.8. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy nie ma gminnego składowiska odpadów. Odpady w formie nieselektywnej wywożone są przez wyspecjalizowane podmioty na składowiska zlokalizowane w sąsiednich gminach.

14. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Na terenie gminy Galewice nie występują przedsięwzięcia umieszczone w programie zadań rządowych.

Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych to:

- budowa zbiorników retencyjnych „Bocian”, „Spóle”, „Okoń” oraz zbiornika wodnego „Borek”,
- przebudowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych,
- budowa drogi ekspresowej S-8 (elementu systemu drogowego województwa),

Powyższe zadania warunkują konieczność niezbędnej rezerwacji terenu i zagospodarowanie nie stojące w sprzeczności z tymi zadaniami.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

1. Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80 poz. 717 z późn. zm.) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia zawarte w studium są wiążące dla organów gminy sporządzających plany miejscowe.

2. Ustalenia zawarte w tekście i załącznikach graficznych studium wyrażają jedynie kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru, nie są zaś ścisłym przesądzeniem o formie i granicach zainwestowania i użytkowania terenów.

3. Przy sporządzaniu mpzp granice poszczególnych obszarów mogą ulec korekcie, zwłaszcza w kontekście granic własności czy szczegółowego projektowania układu komunikacyjnego. Ponadto, przy sporządzaniu planów miejscowych, studium dopuszcza weryfikację (zmniejszenie) obszarów zabudowy, szczególnie przy przeznaczeniu gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Wyznaczenie w planach mniejszych obszarów pod zabudowę nie będzie uznane za sprzeczne z ustaleniami studium. Należy bowiem wspomnieć, że dopiero na tym etapie sporządza się prognozę skutków finansowych planowanych działań. Wówczas rada gminy przesądzi o ostatecznym zasięgu zainwestowania.

4. Określenia dotyczące formy użytkowania terenów dotyczą podstawowych i uzupełniających lub towarzyszących rodzajów zabudowy. Na terenach tych mogą być realizowane także inne formy zabudowy, pod warunkiem nie pozostawiania w sprzeczności z formami określonymi w studium.

5. Przy opracowywaniu planów miejscowych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę należy przewidzieć zieleń publiczną, stwarzającą warunki do wypoczynku i rekreacji.

6. Poza drogami wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb społeczności lokalnej, możliwa jest realizacja nowych dróg, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym opracowaniu.

1.1. Wytyczne określania w planach miejscowych zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian.

Tereny zabudowy zagrodowej	Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca: - tereny zabudowy usługowej, Tereny zabudowy zagrodowej stanowią obecnie główną strukturę kształtującą przestrzeń gminy. Studium przewiduje adaptacje dotychczasowego zagospodarowania oraz uzupełnienie istniejących pasm zabudowy. Nowa zabudowa ma stanowić uzupełnienie istniejącej oraz nawiązywać do jej charakteru. Postępującym zjawiskiem zachodzącym w krajobrazie wiejskim jest stopniowe zastępowanie zabudowy zagrodowej zabudową mieszkaniową jednorodzinną bądź wykorzystywanie zagród w charakterze zabudowy rekreacyjnej.
----------------------------	--

	<p>Ma to związek z postępującą zmianą profilu zatrudnienia mieszkańców wsi, coraz częściej utrzymujących się z pozarolniczych źródeł. Z tego względu nie przewiduje się w studium zwiększonego popytu na tereny o charakterze zabudowy zagrodowej. Zlokalizowanie zabudowy zagrodowej wzdłuż ciągów komunikacyjnych i znaczne jej oddalenie od właściwych centrów miejscowości stwarza ponadto potrzebę sytuowania usług jako funkcji uzupełniającej.</p>
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	<p>Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca: - tereny zabudowy usługowej.</p>
	<p>Ośrodkiem osadniczym posiadającym w swojej strukturze największy udział zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jest miejscowość Galewice. W pozostałych miejscowościach funkcja ta jest co najwyżej uzupełnieniem istniejącego zagospodarowania i nie dominuje.</p> <p>W związku ze stopniowym wypełnianiem się obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową ujętych w dotychczasowych opracowaniach konieczne stało się wyznaczenie nowego kierunku rozwoju na najbliższe lata oraz maksymalnego jej zasięgu. Określone w studium granice terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zaspokoją w pełni potrzeby lokalnej społeczności.</p> <p>Tereny zagospodarowane wymagają uzupełnienia struktury poprzez wypełnianie luk w zabudowie oraz uporządkowanie. Projektowane skupiska zabudowy mieszkaniowej ze względu na swoją wielkość oraz potrzeby lokalnych społeczności muszą być wzbogacone o dodatkowe funkcje tj. usługi, zieleń urządzoną czy rekreację. Dla wyznaczonych terenów koniecznym jest wyznaczenie sieci komunikacyjnej zapewniającej dostęp do nowej zabudowy oraz właściwe powiązanie z istniejącym zewnętrznym układem drogowym.</p>
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	<p>Wyznaczone tereny ograniczają się do istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Dla obiektów zlokalizowanych w wymienionych terenach studium zakłada jedynie modernizację i przebudowę istniejącej zabudowy – zakaz lokalizacji nowych budynków mieszkalnych wielorodzinnych. Przy zagospodarowaniu wskazanych terenów musi być brane pod uwagę wyposażenie ich w zieleń towarzyszącą oraz urządzenia rekreacyjne.</p>
Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	<p>Wyznaczone tereny obejmują istniejącą zabudowę mieszkaniowo-usługową w miejscowości gminnej. Wskazane tereny stanowią przestrzeń dla koncentracji usług z możliwością lokalizacji funkcji mieszkaniowej. Studium zakłada w nich sytuowanie budynków mieszkalnych jednorodzinnych, mieszkalno-usługowych bądź usługowych.</p>

Tereny zabudowy usługowej	<p>Wyznaczone w studium tereny obejmują zarówno usługi komercyjne, jak i oświatę, usługi kultu religijnego, administrację, kulturę. Największe ich nagromadzenie ma miejsce w Galewicach. Stanowi sąsiedztwo i wzbogacenie dla zlokalizowanej tu zabudowy mieszkaniowej.</p> <p>W pozostałych miejscowościach dominują usługi handlu, zlokalizowane przy głównych ciągach komunikacyjnych obsługują daną wieś. Nowe tereny zabudowy usługowej, stanowią uzupełnienie już istniejącej tkanki i dopełnienie istniejącego zagospodarowania.</p> <p>Zabudowa usługowa posiada szczególne znaczenie dla przestrzeni ze względu na reprezentatywny charakter oraz generowane strumienie ruchu, stąd wymaga zapewnienia właściwej oprawy, ekspozycji przestrzennej oraz zapewnienia jej użytkownikom odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. W celu zaspokojenia w/w potrzeb konieczne jest wyposażenie terenów w odpowiednio zakomponowaną zieleń urządzoną oraz małą architekturę.</p>
Tereny rekreacji indywidualnej	<p>Atrakcyjność krajobrazowa gminy, zwłaszcza zaś jej zachodniej części ukształtowanej przez Prosnę, sprzyja lokalizacji i rozwojowi funkcji rekreacyjnej. Najwięcej terenów rekreacji indywidualnej znajduje się w obrębie wsi Węglewice, w bezpośrednim sąsiedztwie projektowanego zbionika retencyjnego „Okon”. Tutaj też studium zakłada największy jej rozwój. Drugim miejscem perspektywnym dla rozwoju tej funkcji jest teren we wsi Rybka. Wyznaczenie nowych terenów rekreacji indywidualnej pociąga za sobą konieczność wyposażenia ich w odpowiednią infrastrukturę techniczną i wiąże się z koniecznością rozwiązania problemów komunikacyjnych.</p>
Tereny usług sportu	<p>Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca: - tereny zabudowy usługowej.</p> <p>Wyznaczone tereny obejmują boiska sportowe zlokalizowane w sąsiedztwie szkół oraz kompleks sportowy w Galewicach, gdzie oprócz podstawowego programu zakłada się funkcjonowanie rozwiniętej infrastruktury towarzyszącej związanej z uprawianiem sportu.</p>
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, obsługi turystyki	<p>Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca: - tereny usług sportu.</p> <p>Wyznaczone tereny obejmują Dom Wczasów Dziecięcych TPD w Głazie wraz z pełną infrastrukturą służącą czynnej rekreacji oraz zapewniającą funkcjonowanie ośrodka</p>
Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	<p>Wyznaczone tereny stanowią rozwinięcie istniejącego zagospodarowania oraz zawierają rezerwę dla prowadzonej działalności. Służą lokalizacji głównie niedużych zakładów produkcyjnych, budynków usługowych, składów materiałów budowlanych czy opału. Studium zakłada możliwość lokalizacji budynków mieszkalnych przeznaczonych dla osób prowadzących na danym terenie działalność produkcyjną lub usługową</p>

Tereny leśne	Lasy występujące na terenie gminy pełnią ważną funkcję w kształtowaniu środowiska naturalnego, krajobrazu oraz mają znaczny wpływ na atrakcyjność turystyczną gminy. Podstawą działania powinna być ochrona bioróżnorodności kompleksów leśnych. Studium zakłada utrzymanie kompleksów leśnych jako ważnego elementu ekosystemu gminy i stanowi jeden z głównych celów polityki przestrzennej.
Tereny przeznaczone do zalesienia	Studium przewiduje przeznaczenie do zalesienia gruntów rolnych o niskich klasach bonitacyjnych, na których zanika produkcja rolnicza oraz nieużytków. Wyznaczone tereny przeznaczone do zalesienia mają za zadanie scalenie mniejszych skupisk roślinności leśnej w celu tworzenia zwartych kompleksów.
Tereny zieleni urządzonej	Tereny zieleni urządzonej zlokalizowane w obrębie istniejących i projektowanych parków warunkują przynależność danych terenów do przestrzeni publicznych. Ogólnodostępny charakter oraz reprezentacyjna funkcja powodują konieczność zwrócenia szczególnej uwagi w czasie ich urządzania. Zagospodarowanie powinno się wiązać z wyposażaniem terenów w obiekty małej architektury jako integralnych elementów. W procesie przekształceń należy zachować i silnie wyeksponować wartości kulturowe danych terenów w celu umocnienia poczucia lokalnej więzi społecznej.
Tereny cmentarzy	Tereny obecnie przeznaczone pod cmentarze zaspokajają dotychczasowe potrzeby gminy i posiadają jeszcze rezerwę powierzchni na najbliższe lata. Studium przewiduje adaptacje istniejącego zagospodarowania i nie przewiduje lokalizacji nowych cmentarzy.
Tereny trwałych użytków zielonych i zadrzewień	Stanowią naturalne obszary ochronne dla cieków wodnych, rowów oraz dolin rzecznych. Ograniczony rozwój obszarów wzdłuż cieków wodnych oraz ograniczanie lokalizowania zabudowy mają na celu zapewnienie ochrony dolin rzek i cieków, wód powierzchniowych i korytarzy ekologicznych.
Tereny rolne	Tereny te są wykorzystywane do produkcji rolniczej i upraw. Składają się na nie również zadrzewienia śródpolne, sady. W uzasadnionych przypadkach studium dopuszcza lokalizację zabudowy związanej w produkcją rolniczą. W przypadku gruntów o wyższych klasach bonitacyjnych należy ograniczać ich przeznaczanie na cele inne niż rolnicze. Studium zakłada zachowanie ogólnej powierzchni upraw rolnych.

Dla wszystkich terenów wyznaczonych w studium przy sporządzaniu planów miejscowych należy wziąć pod uwagę następujące wytyczne:

- nowa zabudowa stanowić ma uzupełnienie istniejącej zabudowy i nawiązanie do jej charakteru,
- gabaryty i forma architektoniczna nie mogą powodować dysharmonii otoczenia i zakłócać krajobrazu,
- adaptacja istniejącego zagospodarowania do nowych warunków, z uwzględnieniem modernizacji, rozbudowy i przebudowy budynków, z jednoczesnym porządkowaniem istniejącej zabudowy oraz jej uzupełnianiem,
- konieczne jest maksymalne zachowanie istniejącego drzewostanu,
- w przypadku obiektów usługowych konieczne jest dostosowanie ich dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

2.1. Minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne

Z uwagi na zróżnicowanie przestrzenne poszczególnych miejscowości przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy określać parametry i wskaźniki urbanistyczne w odniesieniu do istniejącej zabudowy oraz lokalnego krajobrazu kulturowego. Gabaryty oraz forma architektoniczna projektowanych budynków muszą być określane z zachowaniem relacji przestrzennych i krajobrazowych z zabudową sąsiednią. Przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego studium rekomenduje określać dla nowych budynków nieprzekraczalne wysokości o wartościach: do 9,0 m dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej, do 12,0 m dla terenów zabudowy zagrodowej, do 12,0 m dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, do 15,0 m dla terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, do 6,0 m dla terenów rekreacji indywidualnej, do 12,0 m dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych i obsługi turystyki, do 10,0 m dla terenów usług sportu. Ponadto przy opracowaniu planów miejscowych dla poszczególnych winien być określony minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. W przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej nie powinien być mniejszy niż 25%, dla terenów zabudowy zagrodowej – nie mniej niż 20%, dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – nie mniej niż 10%, dla terenów zabudowy produkcyjno-usługowej – nie mniej niż 10%, dla terenów rekreacji indywidualnej – nie mniej niż 50%, dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych i obsługi turystyki – nie mniej niż 50%, do dla terenów usług sportu – nie mniej niż 60%.

Wskazane wyżej wartości należy traktować jako wielkości wyjściowe. Każdorazowo należy przeanalizować uwarunkowania przestrzenne w stopniu uszczegółowienia odpowiednim dla opracowania mpzp i dostosować podane wielkości do zamierzeń planistycznych. Przy przebudowie, wymianie budynków i uzupełnianiu niezabudowanych działek w pasmach zabudowy należy dostosować sposób kształtowania obiektu do lokalnych zasad kompozycji zabudowy w zakresie sposobu sytuowania budynków, linii zabudowy, gabarytów, materiałów budowlanych, wysokości i formy budynków oraz geometrii dachów.

W przypadku lokalizacji obiektów o wysokości 50 m npt i większej należy je zgłosić, przed wydaniem pozwolenia na budowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP – Wydział Lotniskowy w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego tych obiektów.

2.2. Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy

Wyżej wymienione tereny to:

- obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią,
- strefy ochronne cmentarzy – nakaz utrzymania odległości co najmniej 150 m od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, od zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz od studzien, źródeł, strumieni, służących do czerpania wody pitnej lub dla potrzeb gospodarczych; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w odległości 50 - 150 m od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci

- podłączone,
- strefy oddziaływania obiektów infrastruktury technicznej (szerokość pasa zgodnie z przepisami dotyczącymi odpowiednich sieci):
    - linii średniego napięcia,
    - dróg,
  - strefy ochronne ujęć wody,
  - formy ochrony przyrody:
    - rezerwat przyrody,
    - projektowane użytki ekologiczne,
  - tereny leśne,
  - obszary przeznaczone do zalesienia,
  - tereny dolin rzecznych.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk. Wytyczne określania zasad ochrony w planach miejscowych

3.1. Ochrona środowiska.

Przepisy o ochronie środowiska określają wytyczne odnośnie zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska, w szczególności poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin i racjonalnego gospodarowania gruntami.
- uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż

Na terenie gminy Galewice poza udokumentowanym złożem piasków i żwirów „Galewice” nie występują inne złoża surowców naturalnych. Ze względu na jego położenie na terenie lasu zostało uznane za konfliktowe i nie przewiduje się jego zagospodarowania.

- uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej

Szczególna odpowiedzialność za ochronę środowiska przypada rolnictwu, które poprzez swą działalność powoduje zmiany właściwości wody, gleby, powietrza oraz przyczynia się do zmian bioróżnorodności w krajobrazie. Realizacja celów ochrony środowiska w rolnictwie wymaga świadomości ekologicznej i prawnej całego społeczeństwa. Ważnym aspektem ochrony wód jest promocja rolnictwa ekologicznego oraz obniżenie ilości stosowanych w rolnictwie nawozów i środków ochrony roślin. W celu zwiększenia czystości wód spływających z terenów upraw do wód powierzchniowych wzdłuż zbiorników wodnych i cieków należy wprowadzić strefy buforowe w postaci barier biologicznych (zaroślowe i leśne zbiorowiska łąkowe).

Sposobami chroniącymi glebę przed chemiczną degradacją ze strony rolnictwa są:

- racjonalne i umiarkowane stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych; wielkość stosowanych środków należy dostosować do wymagań upraw, struktury gleb, warunków wodnych oraz ukształtowania terenu,
- stosowanie nawozów naturalnych (kompostu, obornika, biohumusu) w nawożeniu gleby,
- stosowanie biologicznych i mechanicznych metod ochrony roślin,

- wprowadzanie i stosowanie na szerszą skalę metod ekologicznej produkcji rolnej (rolnictwo ekologiczne), zwłaszcza na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie tych obszarów.

W celu zapewnienia ochrony powierzchni ziemi należy przewidzieć następujące działania:

- likwidację nielegalnych wysypisk śmieci,
- ograniczenie budowy stawów oraz wykonywania innych prac związanych ze zmianą ukształtowania terenu na gruntach rolnych.
- zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych

Ochronie podlegają przede wszystkim tereny leśne, parki, cmentarze oraz zieleń w terenach zabudowanych. W stosunku do tych obiektów sprowadza się ona do zachowania dotychczasowych funkcji, pielęgnacji istniejącej roślinności oraz zakazu lokalizacji obiektów i urządzeń nie związanych z funkcją terenu. Istotnym elementem ochronnym jest także zachowanie nie kolidujących z funkcją przyrodniczą form zagospodarowania terenów otwartych, uzupełniających system przyrodniczy gminy. Ważnym elementem krajobrazu przyrodniczego gminy Galewice są doliny rzeczne. Głównym kierunkiem polityki ochronnej w stosunku do dolin rzecznych jest zachowanie naturalnego biegu rzek. Ochroną należy objąć także wszelkie zadrzewienia i kompleksy leśne. Są one ważnym czynnikiem retencji i stabilizacji warunków wodnych, zmniejszają zagrożenie powodziowe, łagodzą niedobory wód, chronią gleby przed erozją oraz poprawiają warunki aerosanitarne. Bezwzględna ochroną powinny zostać objęte także ekosystemy bagienno-torfowe i mokradłowe, ochrona winna polegać na wyłączeniu tych terenów z zainwestowania kubaturowego oraz odwodnień, ze względu na ich szczególne znaczenie dla środowiska przyrodniczego.

- uwzględnianie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom

Na terenie gminy nie ma obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych, zatem nie określa się potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom.

- uwzględnienie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi

W celu poprawy jakości powietrza, należy zmniejszyć emisję zanieczyszczeń poprzez następujące działania:

- realizację urządzeń ochronnych oraz wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych,
- ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z tzw. „niskiej emisji”, czyli emisji pyłów i szkodliwych gazów, pochodzącej z domowych pieców grzewczych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób, poprzez:
  - ograniczenie stosowania wysokoemisyjnych paliw na rzecz paliw gazowych, olejowych i ze źródeł odnawialnych,
  - prowadzenie działań energooszczędnych w mieszkalnictwie poprzez podłączanie obiektów do scentralizowanych źródeł ciepła (budowa sieci gazowej, ciepłowniczej),
  - stosowanie energooszczędnych materiałów budowlanych,
  - wykonywanie termomodernizacji budynków,
  - edukację ekologiczną społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii,

- tworzenie preferencji dla lokalizacji nowych podmiotów gospodarczych, wykorzystujących przyjazne środowisku technologie wytwarzania,
- preferencje dla szerszego wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- rozwój alternatywnych środków komunikacji (tworzenie systemu ścieżek rowerowych),
- wprowadzenie pasów zieleni wzdłuż tras komunikacyjnych,
- preferencje dla stosowania technologii eliminujących szkodliwe emisje.

W kierunkach polityki dotyczących ochrony wód, szczególny akcent winien być położony na poprawę stanu ich czystości. Wynika to z kilku podstawowych powodów:

- z układu przyrodniczych powiązań zewnętrznych - lokalny układ hydrograficzny i tereny dolinne z nim związane mają wpływ na pozagminne układy przyrodnicze,
- na terenie gminy zanieczyszczone wody powierzchniowe obniżają potencjał ekologiczny zespołów przyrodniczych z nim związanych.

Ze względu na obecne i przyszłościowe wykorzystanie wód do zaopatrzenia mieszkańców w wodę, ochrona wód winna być priorytetowym kierunkiem działań. Ochrona wód musi być realizowana poprzez maksymalne ograniczenie zrzutu zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych. W celu ochrony wód ustala się następujące zasady:

- budowę komunalnych oczyszczalni ścieków wraz z budową zbiorczej kanalizacji sanitarnej i deszczowej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby utylizacji ścieków sanitarnych i deszczowych,
- na obszarach przewidzianych do objęcia sanitarną kanalizacją zbiorczą, do czasu jej wybudowania, odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe należy traktować jako rozwiązanie tymczasowe,
- oczyszczanie ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe jest dopuszczalne jedynie na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych ogranicza się do miejsc, na których odprowadzanie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych),
- kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych,
- dostosowanie, ze względu na ochronę wód podziemnych, lokalizacji nowych obiektów, szczególnie tych uciążliwych dla środowiska, do struktur hydrogeologicznych,
- rozwiązania zmierzające do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększanie małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody,
- prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień.

Sposobem ochrony zasobów wody jest także całkowite zaprzestanie zrzucania ścieków bezpośrednio do rzek i zbiorników wodnych. Nie jest dopuszczalne zamienianie dotychczasowych studni na zbiorniki na nieczystości ciekłe, gdyż

proceeds to the contamination of groundwater, and even deep. In the scope of production and service activity, especially an important action, ensuring protection of water is the use of new technologies, influencing the purity and quantity of discharged effluents, in particular the construction and modernization of water treatment plants.

Particular protection should be applied to areas in the vicinity of protection zones of water intakes, in accordance with the applicable regulations.

The following principles of protection of existing water management facilities should be established:

- prohibition of reassignment of irrigated agricultural lands to other purposes, because any change of the current use of the land for irrigation purposes for other than agricultural purposes causes that the investments made by the State Treasury for the construction of these facilities will not be effective. Change of the purpose of irrigated agricultural lands can occur only in exceptional situations, in the absence of alternative solutions,
- in the case of change of the use of the land, on which there are irrigation facilities, the obligation to reconstruct the irrigation facilities in a way that allows the functioning of the drainage system, after the earlier agreement with the competent authority in the matter of protection of irrigation facilities,
- obligation to report to the competent authority in the matter of protection of irrigation facilities about the removal from the register of irrigation facilities of the surface area occupied for the specific purpose and the obligation to submit to the competent authority in the matter of protection of irrigation facilities documentation of the reconstruction of the facilities,
- obligation to report to the competent authority in the matter of irrigation facilities about the removal from the register of irrigation facilities of specific areas of irrigated lands in the case of change of the use of the land.

In order to ensure the proper functioning of irrigation facilities and appropriate conditions for the intake of surface water, it is necessary to maintain the existing network of irrigation canals.

An important issue from the point of view of water protection is the increase in water retention. On the territory of the commune, the construction of reservoirs „Bocian”, „Spóle”, „Okon”. On the areas reserved for the future construction of reservoirs, there is a ban on other land use.

The main source of degradation of the surface soil and soil is the contamination of soil with chemical substances and the change of the purpose of the land for investment purposes. Areas of high soil fertility in the commune, should be the basis for effective agricultural production, because the quality of soil decides about its potential. Preferred are ecological forms of agricultural production. Increasing the purpose of the land for other than agricultural purposes must be thoughtful, and above all rational. Marginal, overgrown and of low productivity for agricultural production should be assigned to the creation of new forest areas, development of recreational functions, or possibly for other, non-agricultural functions in relation to the environment, functions. The assignment of parts of agricultural and forest lands to non-agricultural and non-forest purposes requires, at the stage of preparing local land use plans, the agreement of the competent institution in accordance with the applicable regulations. Due to the small significance of industry in the functional structure of the commune, the impact of industrial facilities on soil contamination is negligible, an important source of soil degradation is, however, traffic. The most contaminated soils are found in the vicinity of roads. They contain increased amounts of dangerous substances such as lead and nitrogen. As a result of traffic

powierzchni dróg solami, gleby i grunty w pobliżu szlaków komunikacyjnych są silnie zasolone. Sposobem ochrony gleb jest budowa osłon biologicznych (fitosanitarnych) w postaci pasów zieleni oraz ograniczenie solenia dróg.

Na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, należy ograniczać wprowadzanie nowej zabudowy, gdyż nadmierne zainwestowanie tych terenów zagraża ich walorom środowiskowym. Z zainwestowania należy wyłączyć także tereny dolin rzek. Głównymi źródłami emisji hałasu na terenie gminy jest komunikacja oraz zakłady przemysłowe. W celu usuwania uciążliwości akustycznych pochodzenia komunikacyjnego i przemysłowego należy podjąć następujące działania:

- uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacji obiektów przemysłowych, których funkcjonowanie powoduje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu poprzez zapewnienie odpowiednich odległości dla nowej zabudowy,
- uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego natężeń hałasu wzdłuż dróg, poprzez zapewnienie odpowiednich odległości dla nowej zabudowy.

Działaniem w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie gminy Galewice będzie:

- wprowadzenie zakazów lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w strefach ochronnych wzdłuż linii elektroenergetycznych średniego napięcia,
  - uporządkowania istniejących konfliktów przestrzennych pomiędzy zabudową mieszkaniową, a liniami średniego napięcia.
- sposób zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych.

3.2. Ochrona przyrody

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszarów i obiektów objętych formami ochrony należy brać pod uwagę zakazy określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz ewentualne późniejsze akty prawne, dotyczące ochrony wymienionych form ochrony przyrody.

3.2.1. Obszar NATURA 2000

W rejonie miejscowości Osiek wyznaczony został proponowany obszar NATURA 2000, który zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej należy traktować jako obszar potencjalny, uwzględniany w procesach inwestycyjnych. Granice wyznaczonego obszaru określone zostały na rysunku studium. Nazwy robocze przedmiotowego obszaru to: Torfowiska nad Prosną, Dolina Prozny, Wieruszów nad Prosną.

3.2.2. Obszar chronionego krajobrazu

Znacząca część gminy Galewice – zachód (dolina rzeki), północ i wschód (kompleksy leśne) - zaliczona została do obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Prozny”. Omawiana gmina jest częścią większego obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Prozny – Obszar Brzeziny (Kotlina Grabowska)”. Powołanie tu obszaru chronionego krajobrazu ma na celu ochronę wartości przyrodniczych, zasobów wodnych oraz walorów rekreacyjnych. Za wprowadzeniem na terenie gminy szczególnej ochrony przyrody przemawiają:

- rzadkie i ciekawe zbiorowiska roślinne,
- rezerwat przyrody „Długosz Królewski w Węglewicach”,
- stanowiska chronionych gatunków roślin,
- miejsca lęgowe wielu gatunków chronionej awifauny,
- zasoby wód powierzchniowych,
- zasoby wód podziemnych,
- walory krajobrazowe przełomowej doliny Prozny,
- walory turystyczno – krajoznawcze, zabytki architektury, tereny rekreacji weekendowej.

Na obszarze chronionego krajobrazu dopuszcza się realizację obiektów działalności gospodarczej, rekreacyjnej i mieszkaniowej przy zachowaniu istniejących walorów krajobrazu. Szczegółowe wytyczne związane z realizacją nowych przedsięwzięć zawarte zostały w rozporządzeniu Nr 7/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prozny (Dz. Urz. Woj. Łódz. Nr 75, poz. 711) oraz rozporządzeniu Nr 19/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 30 lipca 2009 r. zmieniające rozporządzenie Nr 7/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prozny (Dz. Urz. Woj. Łódz. Nr 236, poz. 2117).

3.2.3. Rezerwat przyrody

Rezerwat przyrody „Długosz Królewski” jako rezerwat florystyczny ma za zadanie ochronę jednego z największych w Polsce stanowisk paproci. Jego celem jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc naturalnego występowania długosza królewskiego.

Wszelkie zakazy oraz wytyczne dotyczące ochrony zawarte w aktach powołujących (zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 października 1965 r.) oraz przepisach dotyczących ochrony przyrody muszą znaleźć odniesienie w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3.2.4. Pomniki przyrody

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, należy zakazać dewastacji i degradacji środowiska przyrodniczego, które mogłyby przyczynić się do osłabienia drzew w strefie rzutu ich korony. Wykaz pomników przyrody zawarto w treści uwarunkowań.

3.2.5. Użytki ekologiczne

Z uwagi na szczególne warunki środowiska sprzyjające gnieźdzeniu się chronionych gatunków ptaków wodno-błotnych oraz stwierdzone występowanie chronionych gatunków roślin, a także malowniczy krajobraz proponuje się objąć szczególną ochroną i uznać za użytki ekologiczne szereg obszarów, które zostały wyznaczone na planszy „Kierunki zagospodarowania, polityka funkcjonalno-przestrzenna”.

Obszary te planuje się uznać za użytki ekologiczne poprzez rozszerzenie ochrony prawnej z uwagi na szczególne wartości środowiska roślinnego i zwierzęcego oraz walory torfowiskowe tych rejonów.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Wytyczne określania w planach miejscowych zasad wynikających z potrzeb ochrony zabytków i parków kulturowych

Przepisy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zobowiązują wszystkich obywateli do ochrony dóbr kultury, natomiast samorząd terytorialny zobowiązuje do zapewnienia w tym celu warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych. Na mocy przepisów o ochronie zabytków w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się w szczególności ochronę zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomości znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków. Na etapie planu miejscowego należy ustalić właściwy sposób ochrony tych zabytków. Obiekty o szczególnych walorach kulturowych i historycznych należy chronić poprzez odpowiednie działania konserwatorskie. Niniejsze studium określa podstawowy kierunek tych działań. Dla właściwego ustalenia działań z zakresu niezbędnej i pożądanej ochrony dóbr kultury celowe jest opracowanie studium ochrony i kształtowania krajobrazu dla obszaru całej gminy.

Zabiegi konserwatorskie mają na celu głównie:

- zachowanie walorów historycznych,
- wyeksponowanie regionalnej odrębności,
- eliminację elementów zagrażających ochronie i eksponowaniu zabytków,
- zachowanie równowagi pomiędzy ochroną dóbr kultury a rozwojem przestrzennym.

Studium proponuje wprowadzenie stref ochrony konserwatorskiej obejmujących tereny posiadające wartości kulturowe i krajobrazowe, przedstawiono je na rysunku studium. Zasięgi stref mają charakter wstępny, bez wykonania szczegółowych studiów i wymagają uszczegółowienia na etapie opracowywania planów miejscowych poszczególnych terenów.

Strefa E – ochrony ekspozycji

Wyznaczona w miejscowości Węglewice ma za zadanie ochronę widoku układu zabudowy z dominantą w postaci kościoła p.w. Św. Trójcy.

W granicach strefy obowiązuje ochrona ekspozycji poprzez:

- dopasowanie form zabudowy, w tym wysokości budynków i innych obiektów kubaturowych,
- ograniczenie nowych nasadzeń.

Strefa OW - obserwacji i ochrony archeologicznej

Na terenach objętych strefą przedsięwzięcia związane z:

- naruszeniem stratygrafii uwarstwień o charakterze liniowym, w szczególności w zakresie infrastruktury technicznej, a także budowy dróg,
- realizacją wykopów szerokopłaszczyznowych,
- naruszeniem stratygrafii uwarstwień w zasięgu zarejestrowanych stanowisk archeologicznych

wymagają ustanowienia bądź zapewnienia odpowiednio nadzoru bądź – w przypadku ujawnienia znalezisk o charakterze archeologicznym – badań archeologicznych.

Park Kulturowy Dolina Proсны – ze względu na ilość śladów osadnictwa w dolinie Proсны projektuje się utworzenie parku kulturowego w celu ochrony krajobrazu

kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

Ustala się zasady zapewniające ochronę i opiekę nad zabytkami występującymi terenie gminy Galewice:

- w przypadku wykorzystania na cele użytkowe zabytku wpisanego do rejestru zabytków należy zapewnić trwałe zachowanie jego wartości, ponadto wszelkie działania przy zabytku wpisanym do rejestru wymagają pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, na wniosek właściciela bądź posiadacza zabytku Wojewódzki Konserwator Zabytków może wydać zalecenia konserwatorskie, które określą sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia, wykonania prac konserwatorskich oraz zakres zmian dopuszczalnych w zabytku,
- obiekty o walorach historycznych czy architektonicznych, będące charakterystycznymi elementami historycznej zabudowy, a przede wszystkim obiekty znajdujące się w ewidencji zabytków – należy przewidzieć do trwałej adaptacji, z zachowaniem tradycyjnych dla lokalnej tradycji budowlanej form i faktur:
  - adaptacja i modernizacja winna odbywać się na zasadach zapewniających zachowanie istotnych dla miejscowej tradycji form architektonicznych, proporcji, detalu, materiałów i faktur wypraw zewnętrznych,
  - uzgodnienia lub opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków wymagają wszelkie działania, które dotyczą zmiany gabarytów i zmian w sposobie dyspozycji i artykulacji elewacji (w tym proporcji otworów zewnętrznych i form zewnętrznej stolarki otworowej),
  - ewentualną konieczność rozbiórki zabytku włączonego do ewidencji (uzasadniona względami technicznymi – w sytuacji, gdy nie jest możliwe opanowanie zagrożenia dla bezpieczeństwa) należy uzgodnić z wojewódzkim konserwatorem zabytków, który określi możliwości i zasady wyłączenia z tejże ewidencji zabytków,
- wszelkie zmiany w otoczeniu i sąsiedztwie zabytków, a także na obszarach zabytkowych (w rejestrze i w ewidencji) – których charakter może mieć wpływ na walory zabytków (np. ekspozycyjne) – przebudowa istniejących i budowa nowych obiektów, a także sposób zagospodarowania przestrzeni – nie mogą pogorszyć stanu zachowania zabytku ani naruszać jego wartości, dlatego wymagają działania w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków,
- na obszarach zabytkowych i w sąsiedztwie zabytków nowa zabudowa powinna stanowić harmonijnie zakomponowaną całość z istniejącymi elementami zabudowy historycznej, uwzględniając układ, skalę, gabaryty, proporcje, sposób kompozycji i wyprawę elewacji zewnętrznych:
  - w sytuacjach wątpliwych – dla nowo projektowanych obiektów – należy uzyskać wytyczne konserwatorskie do projektu budowlanego, a następnie uzgodnienie lub opinię na temat tego projektu (stosownie do obowiązujących przepisów szczegółowych i określonych przez nie trybie – Prawo budowlane) w toku postępowania o udzielenie pozwolenia na budowę.
- uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i zapewnienia poprzedzających inwestycję ratowniczych badań archeologicznych w celu ochrony zabytków archeologicznych narażonych na zniszczenie w wyniku projektowanych działań wymagają:

- wszelkie działania związane z naruszeniem stratygrafii uwarstwień ziemnych w rejonie lokalizacji stanowisk archeologicznych, w otoczeniu zabytków na obszarach zabytkowych, w tym w obrębie historycznych jednostek osadniczych,
- inwestycje – o charakterze liniowym związane z naruszeniem stratygrafii uwarstwień ziemnych, a także nowe drogi; oraz takie, które wiążą się z wykopami szerokopłaszczyznowymi – zlokalizowane w granicach strefy obserwacji archeologicznej.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. Wytyczne określania w planach miejscowych wykorzystania i rozwijania potencjału już istniejących systemów oraz koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych

5.1. Komunikacja

Koncepcja układu komunikacyjnego, jako integralna część koncepcji zagospodarowania przestrzennego gminy, wynika przede wszystkim z uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, z analizy dotychczasowych ustaleń planistycznych oraz przyjętych w obecnym opracowaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Galewice.

Główne cele rozwoju układu i obsługi komunikacyjnej:

- usprawnienie przejazdu ruchu na drogach powiatowych, przy jednoczesnym ograniczeniu jego negatywnego oddziaływania (szczególnie na zabudowę mieszkaniową),
- zwiększenie przepustowości i poprawa parametrów technicznych pozostałych dróg, uwzględniając szczególnie stale wzrastający stopień motoryzacji,
- dogodna obsługa komunikacją zbiorową,
- rozwój zaplecza technicznego motoryzacji,
- stworzenie układu ścieżek rowerowych.

5.1.1. Drogi powiatowe

Z uwagi na funkcję oraz znaczenie w układzie komunikacyjnym gminy ustala się klasę techniczną dróg powiatowych jako drogi zbiorcze - Z 1/2 (wyjątkowo lokalne – L 1/2) przy zalecanej szerokości pasa drogowego w liniach rozgraniczających 20 - 25 m (dla dróg lokalnych 15 m).

Wszelkie roboty budowlane powinny prowadzić do uzyskania parametrów technicznych określonych w przepisach dotyczących dróg publicznych.

Przebieg oraz przyporządkowane numery dróg powiatowych przedstawiono w rozdziale dotyczącym uwarunkowań wynikających ze stanu systemu komunikacji.

5.1.2. Drogi gminne

Drogi gminne stanowią układ komunikacyjny, który bezpośrednio obsługuje tereny gminy w skali poszczególnych obiektów i pól, dodatkowo wspomagany poprzez sieć dróg wewnętrznych. W zakresie parametrów technicznych ustala się drogi gminne jako drogi lokalne – L 1/2 i dojazdowe - D 1/2 przy zalecanej szerokości pasa drogowego w liniach rozgraniczających dla dróg lokalnych 12 – 15 m oraz dla dróg dojazdowych 10 – 15 m.

Poza drogami wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb społeczności lokalnej, możliwa jest realizacja nowych dróg gminnych, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym opracowaniu. Wyżej omówiony układ podstawowy wymaga dostosowania parametrów technicznych do pełnionych funkcji i wymogów klasy technicznej.

Przebieg oraz przyporządkowane numery dróg gminnych przedstawiono w rozdziale dotyczącym uwarunkowań wynikających ze stanu systemu komunikacji.

5.1.3. Ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne

W celu podkreślenia walorów gminy na jej obszarze wyznaczono szereg szlaków turystycznych:

- szlak rowerowy poprowadzony głównie poza terenami zurbanizowanymi pomiędzy kompleksami leśnymi oraz dolinami rzek,
- szlak pieszy łączący większe punkty węzłowe pozostałych szlaków,
- Łódzki Szlak Konny ma liczyć ponad 1300 kilometrów i otaczać województwo łódzkie i aglomerację łódzką. Po wytyczeniu i zagospodarowaniu wszystkich tras będzie to najdłuższy szlak konny w Polsce. Na terenie województwa łódzkiego jest obecnie ok. 200 miejsc, gdzie hodzi się konie, oferuje przejażdżki w siodle lub bryczką czy naukę jazdy konnej. Wśród tych miejsc są stadniny, ale także gospodarstwa agroturystyczne, w których konie trzyma się dla rekreacji i które dysponują bazą noclegową. Trasę szlaku konnego im. Hubala wyznaczono przez atrakcyjne widokowo i turystycznie miejsca. Wzięto też pod uwagę bazę dla jeźdźców i koni,
- Szlak bursztynowy (rowerowy/samochodowy) wchodzący w skład Europejskich Szlaków Kulturowych w województwie łódzkim jest trasą turystyczną nawiązującą do starożytnego, dalekosiężnego szlaku handlowego, którym kupcy z Cesarstwa Rzymskiego podążali na piaszczyste wybrzeża Bałtyku po „złoto północy”, czyli bursztyn. Droga łączyła północne wybrzeża Adriatyku z południowym wybrzeżem Bałtyku. Liczne badania archeologiczne, a także źródła historyczne potwierdzają, iż obecny obszar województwa łódzkiego między Prosną i Wartą znajdował się na bursztynowym szlaku. Przebieg, charakterystykę oraz walory przedstawiono w Syntezie funkcjonalno-przestrzennej Europejskich Szlaków Kulturowych dla Województwa Łódzkiego,
- Szlak kajakowy na Prośnie mający zróżnicowany charakter obfitujący w bardzo wiele miejsc wartych zobaczenia z uwagi na walory przyrodnicze oraz historyczno-kulturalne,
- samochodowy Szlak Budownictwa Drewnianego przebiegający drogami powiatowymi łączącymi miejscowości Cieszęcín – Osiek Kolonia – Galewice – Ostrówek oraz z Galewic do Sokolnik. Szczegółowy przebieg szlaku winien zostać określony na etapie planowania miejscowego.

5.2. Infrastruktura techniczna

Istotnym czynnikiem społeczno-gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich jest odpowiednia infrastruktura. Stanowi ona fundament dla wszelkiej działalności gospodarczej oraz wyznacznik warunków życia i pracy ludności. Infrastruktura zawsze ten rozwój w jakiejś mierze warunkuje, a w niektórych przypadkach może nawet go stymulować. Niewystarczające wyposażenie infrastrukturalne wsi wpływa

niekorzystnie na:

- zainteresowanie potencjalnych inwestorów zarówno w dziedzinie przemysłu, jak i usług;
- powstawanie inicjatyw lokalnych, dotyczących tzw. małej przedsiębiorczości;
- możliwości wykorzystania walorów turystycznych i rekreacyjnych wsi;
- produkcję rolną, jej jakość i wykorzystanie surowców rolniczych oraz zasobów pracy na wsi.

5.2.1. Wodociągi

Wraz z wyznaczeniem nowych obszarów zabudowy konieczne jest podjęcie działań zmierzających do jak najszybszej rozbudowy sieci wodociągowej, zwiększania jej niezawodności, obniżania awaryjności i strat ilości wody oraz zapewnienia odpowiedniej ilości wody dla celów przeciwpożarowych określonej w przepisach dotyczących zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. Kolejne inwestycje wodociągowe na terenie gminy zakładają modernizację i wymianę wyeksploatowanej sieci.

W celu zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami, dla ujęć wody w Węglewicach, Biadaszkach i Niwiskach zostały opracowane dokumentacje hydrogeologiczne wyznaczające granice stref ochrony pośredniej zewnętrznej i określające zakazy dla poszczególnych stref.

5.2.2. Kanalizacja

Rozwój przestrzenny gminy w najbliższych latach pociągnie za sobą zwiększone zapotrzebowanie na wodę, a tym samym proporcjonalny będzie wzrost wytwarzanych ścieków. W związku z tym konieczny jest harmonijny rozwój sieci kanalizacji sanitarnej dostosowany do zachodzących zmian. Najważniejszymi inwestycjami z zakresu gospodarki ściekami będzie budowa oczyszczalni ścieków, sieci kanalizacji sanitarnej w poszczególnych miejscowościach wraz z odcinkami rurociągów tłocznych, zgodnie z opracowaniami odrębnymi, dotyczącymi systemu wodno-ściekowego. Zakłada się budowę oczyszczalni ścieków w miejscowościach Węglewice i Pędziwiatry oraz rozbudowę istniejącej sieci kanalizacyjnej.

Należy przewidzieć odprowadzanie ścieków deszczowych z utwardzonych terenów zakładów przemysłowych i użyteczności publicznej oraz z terenów narażonych na zanieczyszczenia (np. stacje benzynowe, parkingi itp.). W celu usunięcia zawiesiny i substancji ropopochodnych wyloty kanalizacji deszczowej powinny posiadać podczyszczalnie wód deszczowych, składające się, co najmniej z osadnika i separatora.

5.2.3. Gaz

Na terenie gminy Galewice nie występuje sieć gazowa.

5.2.4. Zaopatrzenie w ciepło

Sposób ogrzewania budynków opiera się na wykorzystaniu lokalnych źródeł ciepła – kotłowni lokalnych, przemysłowych i indywidualnych zasilanych tradycyjnymi nośnikami energii. W celu ograniczenia szkodliwej emisji spalin główne zmiany dotyczyć będą modernizacji źródeł ciepła oraz stopniowej ich wymiany na zasilane paliwem ekologicznym. Kolejnym krokiem do stworzenia ekologicznie czystego obszaru powinno stać się wykorzystywanie alternatywnych źródeł ciepła w postaci

geotermiki ziemi, pomp ciepłych, a także kolektorów słonecznych.

5.2.5. Elektroenergetyka

Istniejący system zasilania gminy Galewice liniami 15 kV zapewnia zaopatrzenie w energię elektryczną. Jednak powinien zostać zmodernizowany głównie w zakresie linii niskiego napięcia oraz stacji transformatorowych 15/0,4 kV z zasilającymi je liniami odgałęźnymi 15 kV w celu zaspokojenia potrzeb elektroenergetycznych na poziomie lokalnym poszczególnych miejscowości. Na terenach wyznaczonych w studium dla nowej zabudowy, usług lub zwiększenia intensywności istniejącego zagospodarowania przewiduje się budowę nowej sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia lub rozbudowę istniejącej sieci średniego i niskiego napięcia. Celem działań w dziedzinie elektroenergetyki winno być zapewnienie zgodnego z potrzebami bezawaryjnego zaopatrzenia w energię elektryczną. Działania te powinny koncentrować się na:

- modernizacji istniejącej sieci głównie niskiego napięcia,
- inwestycjach na obszarach intensywnie rozwijającej się działalności gospodarczej.

5.2.6. Telekomunikacja

Rozwój obszarów zabudowy mieszkaniowej i usługowej zwiększy jednocześnie zapotrzebowanie mieszkańców na nowoczesne usługi telekomunikacyjne. Studium zakłada modernizację i rozbudowę istniejącego systemu łączności poprzez zwiększanie zasięgu telefonii komórkowej, rozszerzanie dostępu do szerokopasmowego i bezprzewodowego internetu oraz podnoszenie jakości świadczonych usług.

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

W gminie Galewice przewiduje się:

- budowę, przebudowę i modernizację dróg gminnych i konieczne w tym zakresie ukształtowanie dróg w nowych liniach rozgraniczających stosownie do obecnych i przyszłych kategorii dróg,
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalniami ścieków w lokalizacjach wskazanych na rysunku studium,
- modernizację i rozbudowę sieci wodociągowej,
- udoskonalenie systemu wywozu odpadów oraz stopniowe wprowadzenie ich segregacji,
- tereny dla nowych linii elektroenergetycznych 15 kV, o ile będą przebiegać poza korytarzami dróg publicznych.
- odnowa poszczególnych miejscowości gminy.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1

Na obszarze gminy Galewice nie występują przedsięwzięcia umieszczone w programach zadań rządowych.

Obszarami celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, dla których wskazane byłoby sporządzenie planów zagospodarowania przestrzennego, są obszary przeznaczone na:

- budowę zbiorników retencyjnych „Bocian”, „Spóle”, „Okoń”,
- przebudowę, rozbudowę i modernizację dróg powiatowych,
- budowę drogi ekspresowej S-8 (elementu systemu drogowego województwa).

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej.

W gminie Galewice nie przewiduje się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Ze względu na istniejący charakter rozłogów gospodarstw rolnych nie przewiduje się obszarów obowiązkowo wyznaczonych do przeprowadzenia scalenia, a z uwagi na gabaryty działek nie zachodzi potrzeba wyznaczania terenów do przeprowadzenia scaleń i podziałów, o których mowa w przepisach dotyczących gospodarki nieruchomościami.

Obszary przestrzeni publicznej w rozumieniu przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczone zostały w Galewicach (zespół sportowo-parkowy). Ze względu na swoje położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne mają one szczególne znaczenie dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości życia oraz sprzyjają nawiązywaniu kontaktów społecznych.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarach przeznaczonych do zabudowy, w szczególności, na których przewiduje się zmianę dotychczasowego zagospodarowania. Granice tych obszarów, w tym obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, przedstawiono na rysunku studium. Ważnym zagadnieniem jest kolejność zagospodarowywania terenów przeznaczonych w studium pod zabudowę. Przy podejmowaniu decyzji o sporządzaniu planu miejscowego dla danego obszaru należy brać pod uwagę istniejącą sieć infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja), układ komunikacyjny oraz możliwości ich rozbudowy oraz racjonalność przeznaczania znacznych powierzchni pod zabudowę.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Atrakcyjność krajobrazu naturalnego, na który składają się duże obszary

leśne, polne oraz dolina Proсны stanowią dobro gminy, o które należy zadbać w odpowiedni sposób. Troska o ład przestrzenny należy do zadań samorządu terytorialnego, gdyż w interesie gminy jest zapewnienie jak najatrakcyjniejszych warunków dla turystów. Lecz jego dobro leży także w interesie mieszkańców gminy, zapewniając im wysoką jakość życia w odniesieniu do warunków przestrzennych.

Uporządkowanie przestrzeni rolno-leśnej powinno polegać na docelowym określeniu na terenie gminy sposobu użytkowania gruntów w kierunku rolnym lub leśnym, poprzez wyznaczenie linii rozgraniczającej lasy oraz grunty przewidziane do zalesienia od gruntów przeznaczonych wyłącznie na cele rolne. Przebieg granicy rolno-leśnej powinien być wyznaczony w oparciu o warunki glebowo-przyrodnicze oraz naturalne granice fizjograficzne i wprowadzony do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Galewice.

10.1. Obszary, w których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Na załączniku graficznym wyznaczono obszary, w których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Są to tereny, które przeznaczono na realizację inwestycji z zakresu poszczególnych jednostek przestrzenno-funkcjonalnych, scharakteryzowane w rozdziale „Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy”.

10.2. Tereny rolne

Polityka przestrzenna na terenach rolnych wyznaczonych w studium polega na:

- ochronie kompleksów o wyższych klasach bonitacyjnych najbardziej przydatnych dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- wykorzystaniu terenów o niższych klasach bonitacyjnych stosownie do ich predyspozycji.

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego terenów rolniczych:

- poprawianie wartości użytkowej oraz zapobieganie obniżaniu produktywności,
- wzmożonej ochronie podlegają: rolnicza przestrzeń produkcyjna oraz przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe wartości terenu,
- wykorzystanie terenu na cele produkcji rolniczej, ze znacznym udziałem gospodarki polowej i ograniczaniem przeznaczania na cele nierolnicze,
- zakaz zabudowy niezwiązanej z rolnictwem oraz zakaz parcelacji na małe działki (w zamyśle budowlane),
- dopuszczenie dla istniejącej, rozproszonej zabudowy zagrodowej rozbudowę i wymianę budynków w ramach siedliska,
- dopuszczenie nowej zabudowy zagrodowej na gruntach rolnych (bez zmiany klasyfikacji), zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- dopuszczenie budowy obiektów związanych funkcjonalnie z podniesieniem efektywności gospodarki polowej,
- stosowanie rozwiązań ograniczających skutki ujemnego oddziaływania na grunty przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów związanych z działalnością rolniczą, a także innych obiektów budowlanych,
- zapewnienie właściwych standardów wyposażenia w infrastrukturę techniczną, z dopuszczeniem lokalnych rozwiązań w zakresie

zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz uzupełniania braków w tym zakresie,

- utrzymanie tras komunikacyjnych i ciągów infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem ich uzupełnień w niezbędnym zakresie,
- ochrona powierzchni zmeliorowanych; przy zmianie ich przeznaczenia konieczność kompleksowej przebudowy sieci drenarskich, pod nadzorem organu właściwego w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych,
- modernizacja systemu melioracji w nawiązaniu do systemu nawadniania użytków rolnych,
- w wypadku udokumentowania złóż kopalin pospolitych na terenach upraw rolnych dopuszczenie prowadzenia eksploatacji pod warunkiem czasowego wyłączenia gruntu z produkcji rolniczej oraz rekultywacji tych terenów po zakończeniu eksploatacji.

10.3. Tereny trwałych użytków zielonych

Tereny trwałych użytków zielonych, obejmujące także doliny rzeczne pełnią funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych. Polityka przestrzenna na tych terenach polega na:

- ochronie ich wartości przyrodniczych i krajobrazowych,
- udostępnianiu tych obszarów dla turystyki i wypoczynku, w zakresie umożliwiającym zachowanie wartości przyrodniczych i bioróżnorodność.

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów trwałych użytków zielonych:

- ochrona przyrodniczej struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, cieków, użytków ekologicznych, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system lokalnych węzłów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów poprzez zdecydowane ograniczenie zabudowy,
- utrzymanie istniejących kompleksów zadrzewień śródpolnych wraz z możliwością ich powiększenia jako terenów do zalesienia w oparciu o obowiązujące przepisy w zakresie regulowania granicy rolno-leśnej,
- ochrona powierzchni zmeliorowanych; przy zmianie ich przeznaczenia konieczność kompleksowej przebudowy sieci drenarskich,
- stosowanie biologicznej obudowy cieków, zabezpieczenie koryt przed erozją przez roślinność,
- możliwość wykorzystywania dla funkcji rekreacyjnej, przy zachowaniu następujących zasad:
  - ruch turystyczny pieszy powinien odbywać się na wyznaczonych ścieżkach,
  - ruch turystyczny rowerowy i konny, powinien być ograniczony do wyznaczonych i odpowiednio urządzonych tras,
  - dopuszcza się urządzenie punktów widokowych i miejsc odpoczynku,
- dopuszczenie lokalizacji projektowanych zbiorników retencyjnych w obszarach wyznaczonych na rysunku studium,
- dopuszczenie niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki wodnej i rolniczej,
- zapewnienie możliwości dojazdu do urządzeń melioracyjnych,
- zakaz lokalizacji nowych siedlisk zabudowy zagrodowej,
- rozwój urządzeń związanych z turystyką, wypoczynkiem i sportem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki wodnej i rolniczej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej, warunkuje się spełnieniem wymagań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu,

zróżnicowanych w zależności od położenia i cech poszczególnych fragmentów terenu.

10.4. Tereny leśne i przeznaczone do zalesienia

Tereny leśne, bez względu na formę własności, pełnią funkcje gospodarcze, ochronne i turystyczno-wypoczynkowe. Polityka przestrzenna na tych terenach polega na:

- utrzymaniu produkcyjnej zasobności lasów,
- ochronie ich wartości przyrodniczych i krajobrazowych,
- udostępnianiu ich dla turystyki i wypoczynku, w granicach umożliwiających zachowanie wartości przyrodniczych, z wykluczeniem rozwoju funkcji osadniczych.

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów leśnych:

- ochrona istniejących zasobów, w tym występujących w ich obrębie użytków ekologicznych,
- prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ostoi gniazdowania i bytowania ptactwa (łącznie z zachowaniem drzew dziuplastych),
- wskazana jest ochrona niewielkich zbiorników wodnych i cieków śródleśnych oraz tworzenie polan śródleśnych,
- dopuszczenie lokalizacji budynków, obiektów oraz urządzeń związanych z gospodarką leśną, zaś ich realizacja winna być zgodna z przepisami o lasach oraz dotyczącymi ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- wykorzystanie terenów dla potrzeb turystyki i wypoczynku, przy zachowaniu następujących zasad:
  - ruch turystyczny pieszy powinien odbywać się na wyznaczonych trasach, z określeniem rejonów swobodnej penetracji terenu, uzgodnionych z właściwym Nadleśnictwem,
  - ruch turystyczny rowerowy i konny powinien być ograniczony do wyznaczonych przez właściwe Nadleśnictwo i odpowiednio urządzonych tras śródleśnych,
  - dopuszcza się urządzenie punktów widokowych i miejsc wypoczynku,
  - rozwój urządzeń związanych z turystyką, wypoczynkiem i sportem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki leśnej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej warunkuje się spełnieniem wymogów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
- w odniesieniu do dróg i szlaków stosuje się odpowiednio przepisy jak dla dróg dojazdowych i pożarowo-leśnych,
- dopuszcza się przeprowadzenie, w razie braku innych możliwości, liniowych elementów infrastruktury technicznej (najlepiej z wykorzystaniem istniejących dróg, duktów i przecinek),
- opracowanie projektowe i prowadzenie działalności związanej z zalesieniami terenów wymaga opinii właściwego Nadleśnictwa i służby nadzoru nad melioracjami w przypadku wystąpienia kolizji z istniejącymi urządzeniami melioracji wodnych.

Cele gospodarki leśnej realizowane będą zgodnie z ustawą o lasach, przy nadaniu nadrzędnej rangi środowiskowotwórczym funkcjom lasu.

11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

Granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią wyznaczone dla

rzeki Proсны. Sposób zagospodarowania wskazanych obszarów należy określić zgodnie z przepisami dotyczącymi wód publicznych, w szczególności przy ich zagospodarowaniu obowiązuje zakaz wykonywania czynności i robót, które mogą utrudniać ochronę przed powodzią, jak i takich, które mogą spowodować zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi.

Na terenie gminy nie ma obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na obszarze gminy Galewice brak jest obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.)

W Gminie Galewice nie występują obszary pomników zagłady.

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Za obszary wymagające rekultywacji należy uznać wyrobiska powstałe po nielegalnej eksploatacji powierzchniowej kopaliny oraz dzikie wysypiska śmieci.

Przez pojęcie rehabilitacji rozumie się tzw. rewitalizację obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie dóbr kultury. Dotyczy to głównie obszarów wymagających przekształceń i odnowy oraz modernizacji.

Dla zapewnienia atrakcyjnego wyglądu miejscowości niezbędne jest przeprowadzenie działań polegających na:

- utrzymaniu charakterystycznych układów przestrzennych,
- lokalizacji nowej zabudowy na zasadzie utrzymania skali i charakteru zabudowy istniejącej,
- kształtowania zabudowy wiejskiej na zasadzie tworzenia zagród stanowiących charakterystyczne dla wsi zespoły zabudowy zwartej.

15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

W gminie Galewice nie ma terenów zamkniętych.

16. Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Na terenie gminy określa się następujące obszary problemowe:

- lokalizacja istniejącej zabudowy w strefie bezpośredniego zagrożenia powodzią – miejscowość Plęsy,
- bezpośrednie sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej i produkcyjno-usługowej (związanej głównie z przemysłem drzewnym) charakteryzującej

się znacznym oddziaływaniem.

IV. WPŁYW UWARUNKOWAŃ, O KTÓRYCH MOWA w art. 10 ust. 1 USTAWY, NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY, O KTÓRYCH MOWA w art. 10 ust. 2 USTAWY

Rozwój gminy Galewice zdeterminowany został przez szereg uwarunkowań określonych w dziale II niniejszego opracowania. Aspekty przyrodnicze, historyczne, kulturowe czy społeczno-gospodarcze w sposób znaczący oddziałują na dalsze procesy zmian zachodzących w gminie. Do czynników wpływających na kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego można zaliczyć:

- uwarunkowania przyrodnicze w postaci ukształtowania i rzeźby terenu, szaty roślinnej, sieci i wielkości zasobów wodnych, warunków klimatycznych,
- uwarunkowania kulturowe w postaci obecności obiektów historycznych i miejsc określających tożsamość mieszkańców,
- uwarunkowania społeczne, na które składają się struktura i jakość życia społeczności lokalnej, jej sytuacja gospodarcza, potrzeby, bezpieczeństwo,
- istniejące zagospodarowanie, w tym stan systemu infrastruktury technicznej, komunikacji,
- uwarunkowania zewnętrzne w postaci zasad i kierunków rozwoju państwa i województwa określonych w nadrzędnych opracowaniach planistycznych, współpracy z gminami sąsiednimi przy zagospodarowaniu terenów granicznych oraz wspólnej realizacji zbieżnych interesów.

Analiza wszystkich tych czynników pozwoliła na określenie głównych obszarów i kierunków rozwoju przestrzennego omawianego obszaru.

V. POLITYKA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Sporządzenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest niezbędnym ogniwem procesu planowania przestrzennego, który ustawowo jest procesem ciągłym. Studium, jako etap poprzedzający plany miejscowe, wskazuje pełen zakres możliwości przedsięwzięć planistycznych w bliskiej i dalszej perspektywie czasowej.

W trakcie opracowywania przedmiotowego dokumentu kierowano się zasadami zrównoważonego rozwoju. Niniejszy dokument spełnia jego podstawowe kryteria:

- cele społeczne realizowane przez takie kształtowanie struktur przestrzennych, aby umożliwić społeczeństwu stopniowe osiąganie poprawy jakości życia, poprzez proporcjonalne rozmieszczenie ludności w stosunku do miejsc pracy i układów osadniczych, zachowanie prawidłowych relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami zamieszkania, pracy, odpoczynku, usług i administracji, wskazanie korzystnego techniczno-przestrzennego standardu środowiska człowieka, kształtowanie środowiska przestrzennego kreującego nowe jakościowo potrzeby i wartości społeczne;
- cele kulturowe osiągane przez takie kształtowanie struktur przestrzennych, które chronią istniejące dziedzictwo kulturowe przed zniszczeniem lub dewastacją, poprzez powiązanie obiektów historycznych z krajobrazem naturalnym i wkomponowanie ich we współczesne struktury funkcjonalno-przestrzenne oraz poprzez tworzenie nowych, istotnych wartości kulturowych;
- cele ekologiczne osiągane przez kształtowanie struktur przestrzennych oddziałujących hamująco na dewastację środowiska i tworzących warunki umożliwiające jego aktywną ochronę poprzez zgodność charakteru i struktury zagospodarowania przestrzennego z cechami i walorami środowiska przyrodniczego, zgodność intensywności zagospodarowania z naturalną chłonnością środowiska oraz jego odpornością na zniszczenia, eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonijne łączenie z zagospodarowaniem, tworzenie warunków zapewniających ochronę unikatowych wartości środowiska oraz umożliwiających odzyskanie utraconej równowagi ekologicznej;
- cele ekonomiczne osiągane przez kształtowanie struktur przestrzennych tworzących warunki wzrostu efektywności gospodarowania poprzez racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych i istniejącego majątku, kształtowanie elastycznych struktur przestrzennych, podatnych na dalszy rozwój, kształtowanie warunków przestrzennych tworzących korzystne procesy, kształtowanie układów przestrzennych, których struktura zwiększa sprawność i niezawodność funkcjonowania.

W wyniku przeprowadzonych analiz dokonano waloryzacji obszaru gminy i określono politykę funkcjonalno-przestrzenną gminy – w pełni czytelną po zapoznaniu się z rysunkiem studium (plansza „Kierunki zagospodarowania, Polityka funkcjonalno – przestrzenna”), gdzie przedstawiono lokalizację poszczególnych obszarów. W przedstawionej na rysunku studium tabeli pokazano oznaczenia poszczególnych obszarów oraz przypisane im funkcje. Przypisane danemu obszarowi różne funkcje zostaną wyodrębnione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z wymaganą w tych opracowaniach precyzją i stopniem uszczegółowienia. Wszelkie działania przestrzenne na obszarach nie objętych tzw. obowiązkiem sporządzenia planu, wymagają również wyprzedzających działań planistycznych obejmujących

obowiązkowo obszar docelowy wraz ze strefą kontekstu przestrzennego.

VI. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80 poz. 717 z późn. zm.) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia zawarte w studium są wiążące dla organów gminy sporządzających plany miejscowe. Ustalenia zawarte w tekście i załącznikach graficznych studium wyrażają jedynie kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru, nie są zaś ścisłym przesądzeniem o formie i granicach zainwestowania i użytkowania terenów. Określenia dotyczące formy użytkowania terenów dotyczą podstawowych i uzupełniających lub towarzyszących rodzajów zabudowy. Na terenach tych mogą być realizowane także inne formy zabudowy, pod warunkiem nie pozostawiania w sprzeczności z formami określonymi w studium. Przy opracowywaniu planów miejscowych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę należy przewidzieć zieleń publiczną, stwarzającą warunki do wypoczynku, estetyki i przejść pieszych. Poza drogami wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb społeczności lokalnej, możliwa jest realizacja nowych dróg publicznych, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym opracowaniu.

VII. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy to opracowanie strategiczne dla rozwoju przestrzennego Gminy Galewice. Mimo, że nie ma ono rangi prawa miejscowego, stanowi oś systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy. W opracowanym dokumencie znalazły się:

- informacje wynikające z rozpoznania aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,
- sformułowania kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowe zasady polityki przestrzennej i zasady ochrony interesu publicznego,
- podstawy do koordynacji sporządzania planów miejscowych,
- integracja polityki przestrzennej państwa z interesami gminy, a także wpływ na formułowanie zadań rządowych, wojewódzkich i powiatowych, związanych z priorytetami rozwoju gminy,
- zbiory informacji stwarzających warunki dla promocji przestrzennych walorów gminy w celu lokowania tu działalności związanej z preferowanymi formami aktywności gospodarczej i społecznej,
- promocja walorów i możliwości inwestycyjnych gminy.

Podczas kolejnych etapów realizowania opracowania analizie poddane zostały istniejące opracowania planistyczne i inne branżowe, wydane decyzje o pozwoleniu na budowę, wydane decyzje o warunkach zabudowy, wydane decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz wnioski złożone przez zainteresowanych. W ten sposób określone zostały potrzeby i aspiracje społeczeństwa, władz i przedsiębiorców, a także zjawiska wpływające na samą przestrzeń gminy. Ustalone zostały:

- stan środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- stan i faktyczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną, transportową i społeczną,
- potencjał demograficzny,
- potencjał ekonomiczny i gospodarczy gminy,
- sytuacja na rynku pracy oraz problemy związane z bezrobociem.

Zebrane informacje posłużyły do przeanalizowania ich pod kątem możliwości przestrzennego kształtowania gminy. Wyniki przeprowadzonych badań stanowią bazę do określenia kierunków rozwoju gminy oraz rozpoznania jej predyspozycji i możliwości z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Zaproponowane nowe tereny inwestycyjne w pełni zabezpieczają potrzeby gminy w zakresie terenów budownictwa mieszkaniowego, działalności usługowej i gospodarczej, przy jednoczesnym zachowaniu w stanie nienaruszonym walorów środowiska. W studium znalazły się także wytyczne dotyczące zagospodarowania terenów rolnych i leśnych w taki sposób, aby nie uległy one nadmiernej degradacji.

Realizacja ustaleń studium, wynikająca z przeprowadzonych analiz opiera się przede wszystkim na:

- stymulowaniu rozwoju gminy,
- inspirowaniu i realizowaniu programów zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców,
- udziale samorządu gminy w procesie opracowywania, uchwalania, aktualizacji i oceny realizacji,
- tworzeniu infrastruktury dla istniejących i planowanych inwestycji,
- zapewnieniu współdziałania samorządu gminy z samorządem powiatowym i wojewódzkim odnośnie prowadzonych analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, zagadnień jego rozwoju, styków pomiędzy gminą a gminami sąsiednimi,
- analizie i kontrolowaniu stopnia wykorzystania gruntów.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że dotychczasowe kierunki rozwoju i istniejące funkcje gminy mogą być kontynuowane, pod warunkiem zwrócenia większej uwagi na zrównoważony rozwój wszystkich z nich oraz na aktywizację mniej znaczących dotychczas funkcji, do takiego stopnia aby stały się czynnikami napędzającymi rozwój gminy Galewice.

VIII. OBJAŚNIENIE ZMIAN W NOWYM OPRACOWANIU W STOSUNKU DO POPRZEDNIEJ EDYCJI STUDIUM

W dniu 22 lutego 2008 r. Rada Gminy w Galewicach Uchwałą nr XV/82/08 wyraziła wolę zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Galewice.

Uaktualniono część dotyczącą uwarunkowań, ponadto we wprowadzeniu wyjaśniono przyczynę przystąpienia do zmiany studium.

Ponadto zracjonalizowano obszary przeznaczone pod zabudowę, zaktualizowano: system infrastruktury, system komunikacji, formy ochrony przyrody, uszczegółowiono: przeznaczenie terenów oraz formy ochrony przyrody.

Całość ustaleń studium sporządzono zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717, z późn. zm.).